

ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի ----- որոշման

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի -----
----- որոշմամբ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

Հայաստանի Հանրապետության
ֆինանսների նախարարի
2009 թվականի -----
թիվ ----- հրամանով

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի
նախագահ

----- Ա. Զավադյան
----- 2009 թ.

Հայաստանի Հանրապետության
ֆինանսների նախարար՝

----- Տ. Դավթյան
----- 2009 թ.

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ԲԱՆԿԵՐԻ,
ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՀԱՇՎՆԵՐԻ
ՊԼԱՆԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳ**

ԸՆդհանուր դրույթներ

Սույն հրահանգում ներկայացված ձևակերպումները չեն ներառում տվյալ հաշվի կամ ենթաբաժնի բոլոր հաշվապահական թղթակցությունները: Կազմակերպությունները կարող են կատարել հրահանգում չներկայացված հաշվապահական ձևակերպումներ, եթե վերջիններս համապատասխանում են սույն հրահանգի տրամաբանությանը և չեն հակասում գործող օրենսդրական և ենթաօրենսդրական ակտերին:

Սույն հրահանգի իմաստով՝ «պետական» տերմինների սահմանումները տրված են ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի 14.05.2002 թ. թիվ 173 որոշմամբ հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության դրամավարկային և բանկային վիճակագրության ձեռնարկում»:

Սույն հրահանգում ներկայացված քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտների սահմանումները տրված են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում:

ԿԱՐԳ_1 – 2 ԱԿՏԻՎՆԵՐ

ԲԱԺԻՆ 10

«ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ ԵՎ ՄՆԱՅՈՐԴՆԵՐ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԵՐՈՒՄ»

Բաժին 10-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 100 «Կանխիկ դրամական միջոցներ և վճարային փաստաթղթեր», 101 «Թղթակցային և այլ հաշիվներ կենտրոնական բանկերում», 102 «Թղթակցային և բանկային հաշիվներ բանկերում», 103 «Թղթակցային և բանկային հաշիվներ կազմակերպության հետ կապված բանկերում», 104 «Արժույթային ռեպո համաձայնագրերով կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին վաճառված արժույթ», 105 «Արժույթային ռեպո համաձայնագրերով ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց վաճառված արժույթ», 106 «Ավանդներ»:

Ենթաբաժին 100

«Կանխիկ դրամական միջոցներ և վճարային փաստաթղթեր»

Ենթաբաժին 100-ը նախատեսված է կազմակերպության պատկանող կանխիկ դրամական միջոցների և վճարային փաստաթղթերի հաշվառման համար: Սույն ենթաբաժնում չեն ներառվում ներդրումային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում կազմակերպությանը տրամադրված դրամական միջոցներն ու վճարային փաստաթղթերը, որոնք արտացոլվում են հետհաշվեկշռային հոդվածներում:

Ենթաբաժին 100-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվը՝ 1000 «Կանխիկ դրամական միջոցներ և վճարային փաստաթղթեր»:

1-ին կարգի հաշիվ 1000

«Կանխիկ դրամական միջոցներ և վճարային փաստաթղթեր»

1-ին կարգի հաշիվ 1000-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կազմակերպության դրամարկղեր, բանկոմատներ և ավտոմատ զանձման սարքեր մուտքագրված, ինչպես նաև ճանապարհին գտնվող կանխիկ դրամական միջոցները, կազմակերպության կողմից ձեռք բերված չեկերը և այլ վճարային փաստաթղթերը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց ելքագրումը:

10000 «Կանխիկ դրամ դրամարկղում» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության դրամարկղերում ՀՀ դրամի և արտարժույթի հաշվառման համար:

10001 «Կանխիկ դրամ ճանապարհին» - հաշիվը նախատեսված է ճանապարհին գտնվող կանխիկ դրամի հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է կազմակերպության դրամարկղից կազմակերպության ստորաբաժանումներ, բանկոմատներ և այլ կազմակերպություններ կանխիկ դրամ փոխանցելու դեպքում, մինչև փաստաթղթերի ստացումը՝

Դտ - 10001

Կտ - 10000

Հաշիվը կրեդիտագրվում է՝

1) կազմակերպության դրամարկղից կազմակերպության ստորաբաժանումներ, բանկոմատներ և այլ կազմակերպություններ փոխանցված կանխիկ դրամը ստորաբաժանումների, այլ կազմակերպությունների դրամարկղեր և բանկոմատներ մուտքագրելու դեպքում՝

Դտ - Թղթակցային հաշիվներ, ստացող կազմակերպությունների հաշիվներ,
10002

Կտ - 10001

2) կազմակերպության ստորաբաժանումներից և այլ կազմակերպություններից ստացված կանխիկ դրամը բանկի դրամարկղ մուտքագրելու դեպքում՝

Դտ - 10000

Կտ - 10001:

10002 «Կանխիկ դրամ ինքնասպասարկման սարքերում» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության բանկոմատներում, ավտոմատ գանձման սարքերում կամ մանանտիպ այլ սարքավորումներում կանխիկ ՀՀ դրամի ու արտարժույթի արտացոլման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է կազմակերպության բանկոմատներ, ավտոմատ գանձման սարքեր կամ մանանտիպ այլ սարքավորումներ կանխիկ դրամ մուտքագրելու դեպքում՝

Դ-տ - 10002

Կտ - 10001

Հաշիվը կրեդիտագրվում է՝

1) կազմակերպության բանկոմատներից, ավտոմատ գանձման սարքերից կամ մանանտիպ այլ սարքավորումներից կանխիկ դրամը կազմակերպության դրամարկղ փոխանցելու դեպքում՝

Դ-տ - 10001

Կտ - 10002

2) քարտերի հիման վրա հաճախորդներին վճարված կանխիկ դրամի դիմաց հաճախորդների հաշիվներից միջոցների գանձման դեպքում՝

Դ-տ - Հաճախորդների պլաստիկ քարտերի (դեբետային և վարկային) հաշիվներ, ստացվելիք այլ գումարներ

Կտ - 10002:

10003 «Կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր» - հաշիվը նախատեսված է ճանապարհային և հաշվարկային չեկերի և այլ վճարային փաստաթղթերի հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է հաճախորդների ներկայացրած չեկերը և այլ վճարային փաստաթղթերը ընդունելիս՝ այն դեպքում, երբ կազմակերպության վճարում է հաճախորդին դրանց դիմաց՝

Դ-տ - 10003

Կտ - 10000, թղթակցային հաշիվ:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է չեկերի և այլ վճարային փաստաթղթերի դիմաց փոխհատուցում ստանալիս՝

Դ-տ - 10000, թղթակցային հաշիվ

Կտ - 10003:

10004 «Կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր ճանապարհին» - հաշիվը նախատեսված է ճանապարհին գտնվող ճանապարհային և հաշվարկային չեկերի և այլ վճարային փաստաթղթերի հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է կազմակերպության ստորաբաժանումներ և այլ կազմակերպություններ վճարային փաստաթղթերի փոխանցելու դեպքում՝

Դ-տ - 10004

Կտ - 10003:

Հաշիվը կազմակերպության ստորաբաժանումներից և այլ կազմակերպություններից ստացված վճարային փաստաթղթեր ստանալիս՝

Դ-տ - 10003

Կտ - 10004:

Ենթաբաժին 101

«Թղթակցային և այլ հաշիվներ կենտրոնական բանկերում»

Ենթաբաժին 101-ը նախատեսված է ՀՀ և այլ երկրների կենտրոնական բանկում ՀՀ դրամով և արտարժույթով թղթակցային հաշիվների, կանոնադրական հիմնադրամի համալրման կուտակման հաշիվների և ցայահանջ ու ժամկետային ավանդների հաշիվների միջոցների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 101-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվը՝ 1010 « Թղթակցային և այլ հաշիվներ կենտրոնական բանկերում»:

1-ին կարգի հաշիվ 1010
«Մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում»

1-ին կարգի հաշիվ 1010-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են ՀՀ կենտրոնական բանկում կազմակերպության հաշիվներին մուտք եղած, իսկ կրեդիտում՝ ելք եղած դրամական միջոցները:

10100 «Թրթակցային հաշիվ ՀՀ կենտրոնական բանկում» - հաշիվը նախատեսված է ՀՀ և այլ երկրների կենտրոնական բանկերում կազմակերպության թրթակցային հաշիվներում դրամական միջոցների հաշվառման համար:

10101 «Կենտրոնական բանկերում թրթակցային հաշիվների միջոցներից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերում կազմակերպության թրթակցային հաշիվների միջոցներից ստացվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է կենտրոնական բանկերում կազմակերպության թրթակցային հաշիվների միջոցների դիմաց տոկոսների հաշվեգրում կատարելիս՝

Դ-տ - 10101

Կտ - 60000

Հաշիվը կրեդիտագրվում է կենտրոնական բանկերում կազմակերպության թրթակցային հաշիվների միջոցների դիմաց տոկոսներ ստանալիս՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 10101:

10102 «Կանոնադրական հիմնադրամի համալրման կուտակման հաշիվ կենտրոնական բանկերում» - հաշիվը նախատեսված է նոր ստեղծվող կազմակերպությունների կանոնադրական հիմնադրամի ձևավորման և գործող կազմակերպությունների կանոնադրական հիմնադրամի համալրման համար՝ մինչև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգով կանոնադրական հիմնադրամի գրանցումը, որից հետո այս հաշիվը փակվում է, իսկ դրանում հաշվառված միջոցներն օգտագործվում են կազմակերպության հայեցողությամբ: Սույն հաշիվն օգտագործվում է նաև համախմբման ժամանակ՝ այլ երկրների կենտրոնական բանկերում օտարերկրյա դուստր ֆինանսական կազմակերպությունների կանոնադրական հիմնադրամների համալրման կուտակման հաշիվի արտացոլման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է կանոնադրական հիմնադրամի ձևավորման և համալրման դեպքում՝

Դ-տ - 10102

Կտ - 39220

Կանոնադրական հիմնադրամի ձևավորումից կամ համալրումից հետո այս հաշիվը փակվում է:

10103 «Կենտրոնական բանկերում կանոնադրական հիմնադրամի համալրման կուտակման հաշիվի միջոցներից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կանոնադրական հիմնադրամի ձևավորման և համալրման նպատակով բացված հաշիվի մնացորդների դիմաց տոկոսների հաշվեգրման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է կենտրոնական բանկում կանոնադրական հիմնադրամի համալրման կուտակման հաշիվի միջոցների դիմաց տոկոսների հաշվեգրում կատարելիս՝

Դ-տ - 10103

Կտ - 60004

Հաշիվը կրեդիտագրվում է կենտրոնական բանկում կանոնադրական հիմնադրամի համալրման կուտակման հաշիվի միջոցների դիմաց տոկոսների ստանալիս՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 10103:

Ենթաբաժին 102
«Թրթակցային և բանկային հաշիվներ բանկերում»

Ենթաբաժին 102-ը նախատեսված է բանկերում ՀՀ դրամով և արտարժույթով, ինչպես նաև թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով թղթակցային հաշիվների և դրանց դիմաց հաշվեգրված տոկոսների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 102-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1020 «Թղթակցային հաշիվներ բանկերում», 1021 «Բանկային հաշիվներ բանկերում»:

1-ին կարգի հաշիվ 1020 «Թղթակցային հաշիվներ բանկերում»

1-ին կարգի հաշիվ 1020-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են բանկերում առևտրային բանկի դրամական և թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով թղթակցային հաշիվներում միջոցների առկայությունն ու շարժը:

10200 «Թղթակցային հաշիվներ բանկերում» - հաշիվը նախատեսված է այլ բանկերում առևտրային բանկի թղթակցային հաշիվներում դրամական միջոցների հաշվառման համար:

10201 «Բանկերում թղթակցային հաշիվների միջոցներից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է բանկերում բանկերի թղթակցային հաշիվների միջոցներից ստացվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է այլ բանկերում բանկի թղթակցային հաշիվների միջոցների դիմաց տոկոսների հաշվեգրում կատարելիս՝

Դ-տ - 10201

Կտ - 60020

Հաշիվը կրեդիտագրվում է այլ բանկերում բանկի թղթակցային հաշիվների միջոցների դիմաց տոկոսներ ստանալիս՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 10201:

10202 «Բանկերին տրամադրված օվերնայթից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է այլ բանկերին տրամադրված օվերնայթից ստացվելիք տոկոսների հաշվառման համար: Հաշվեգրելիս ձևակերպվում է՝

Հաշիվը դեբետագրվում է այլ բանկերին տրամադրված օվերնայթների դիմաց տոկոսների հաշվեգրում կատարելիս՝

Դ-տ - 10202

Կտ - 60014

Հաշիվը կրեդիտագրվում է բանկերին տրամադրված օվերնայթների դիմաց տոկոսներ ստանալիս՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 10202:

10203 «Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով թղթակցային հաշիվներ բանկերում» - հաշիվը նախատեսված է բանկերում առևտրային բանկի թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով թղթակցային հաշիվներում միջոցների հաշվառման համար:

10204 «Բանկերում թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով թղթակցային հաշիվներից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է բանկերում բանկերի թղթակցային հաշիվների միջոցներից ստացվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է այլ բանկերում բանկի թղթակցային հաշիվների միջոցների դիմաց տոկոսների հաշվեգրում կատարելիս՝

Դ-տ - 10204

Կտ - 60025

Հաշիվը կրեդիտագրվում է այլ բանկերում բանկի թղթակցային հաշիվների միջոցների դիմաց տոկոսներ ստանալիս՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ
Կտ - 10204:

**1-ին կարգի հաշիվ 1021
«Բանկային հաշիվներ բանկերում»**

1-ին կարգի հաշիվ 1021-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են բանկերում կազմակերպության դրամական և թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով բանկային հաշիվներում միջոցների առկայությունն ու շարժը:

10210 «Բանկային հաշիվներ բանկերում» - հաշիվը նախատեսված է այլ բանկերում կազմակերպության բանկային հաշիվներում դրամական միջոցների հաշվառման համար:

10211 «Բանկերում բանկային հաշիվների միջոցներից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է բանկերում կազմակերպության բանկային հաշիվների միջոցներից ստացվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է բանկերում կազմակերպության բանկային հաշիվների միջոցների դիմաց տոկոսների հաշվեգրում կատարելիս՝

Դ-տ - 10211
Կտ - 60011

Հաշիվը կրեդիտագրվում է բանկերում բանկի թղթակցային հաշիվների միջոցների դիմաց տոկոսներ ստանալիս՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ
Կտ - 10211:

10212 «Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով բանկային հաշիվներ բանկերում» - հաշիվը նախատեսված է բանկերում կազմակերպության թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով բանկային հաշիվներում միջոցների հաշվառման համար:

10213 «Բանկերում թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով բանկային հաշիվներից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է բանկերում կազմակերպության բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով բանկային հաշիվների միջոցներից ստացվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է բանկերում կազմակերպության բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով բանկային հաշիվների միջոցների դիմաց տոկոսների հաշվեգրում կատարելիս՝

Դ-տ - 10213
Կտ - 60016

Հաշիվը կրեդիտագրվում է բանկերում կազմակերպության բանկային հաշիվների միջոցների դիմաց տոկոսներ ստանալիս՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ
Կտ - 10213:

10214 «Կանոնադրական հիմնադրամի համալրման կուտակման հաշիվ բանկերում» - հաշիվը նախատեսված է նոր ստեղծվող կազմակերպությունների կանոնադրական հիմնադրամի ձևավորման և գործող կազմակերպությունների կանոնադրական հիմնադրամի համալրման համար՝ մինչև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգով կանոնադրական հիմնադրամի գրանցումը, որից հետո այս հաշիվը փակվում է, իսկ դրանում հաշվառված միջոցներն օգտագործվում են կազմակերպության հայեցողությամբ: Սույն հաշիվն օգտագործվում է նաև համախմբման ժամանակ՝ այլ բանկերում օտարերկրյա դուստր ֆինանսական կազմակերպությունների կանոնադրական հիմնադրամների համալրման կուտակման հաշիվի արտացոլման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է կանոնադրական հիմնադրամի ձևավորման և համալրման դեպքում՝

Դտ - 10214

Կտ - 39220

Կանոնադրական հիմնադրամի ձևավորումից կամ համալրումից հետո այս հաշիվը փակվում է:

10215 «Բանկերում կանոնադրական հիմնադրամի համալրման կուտակման հաշվի միջոցներից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կանոնադրական հիմնադրամի ձևավորման և համալրման նպատակով բացված հաշվի մնացորդների դիմաց տոկոսների հաշվեգրման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է կենտրոնական բանկում կանոնադրական հիմնադրամի համալրման կուտակման հաշվի միջոցների դիմաց տոկոսների հաշվեգրում կատարելիս՝

Դտ - 10215

Կտ - 60017

Հաշիվը կրեդիտագրվում է կենտրոնական բանկում կանոնադրական հիմնադրամի համալրման կուտակման հաշվի միջոցների դիմաց տոկոսների ստանալիս՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 10215:

Ենթաբաժին 103

«Թղթակցային և բանկային հաշիվներ կազմակերպության հետ կապված բանկերում»

Ենթաբաժին 103-ը նախատեսված է կազմակերպության հետ կապված բանկերում ՀՀ դրամով և արտարժույթով, ինչպես նաև թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով թղթակցային հաշիվների և դրանց դիմաց հաշվեգրված տոկոսների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 103-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1030 «Թղթակցային հաշիվներ կազմակերպության հետ կապված բանկերում», 1031 «Բանկային հաշիվներ կազմակերպության հետ կապված բանկերում»:

Ենթաբաժին 103-ի հաշիվներն ակտիվային են, իսկ դրանց հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ Ենթաբաժին 102-ի համապատասխան 1-ին և 2-րդ կարգի հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 104

«Արժութային ռեպո համաձայնագրերով կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին վաճառված արժույթ»

1-ին կարգի հաշիվ 1040

«Արժութային ռեպո համաձայնագրերով կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին վաճառված արժույթ»

1-ին կարգի հաշիվ 1040-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են արժութային ռեպո համաձայնագրերի շրջանակներում կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին վաճառված արտարժույթը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց վերադարձը:

10400 «Կենտրոնական բանկերին արժութային ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժույթ» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերի հետ կնքված արժութային ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժույթի հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է ռեպո համաձայնագրով սահմանված գումարի չափով չափով՝

Դտ - 10400

Կտ - Դրամական միջոցներ:

Միաժամանակ կատարվում է պայմանագիրը արտացոլող գրանցում՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 34300

Հաշիվը կրեդիտագրվում է ռեպո համաձայնագրի ավարտին՝

Դտ - Համապատասխան արժեթղթի հաշիվ

Կտ - 10400

Միաժամանակ կատարվում է գումարի վերադարձը արտացոլող գրանցում՝

Դտ - 34300

Կտ - Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժին 104-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1-ին կարգի հաշիվ 10400-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 105

«Արժույթային ռեպո համաձայնագրերով ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց վաճառված արժույթ»

Բաժին 105-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ենթաբաժին 104-ում ընդգրկված հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 106

«Ավանդներ»

Ենթաբաժին 106-ը նախատեսված է կենտրոնական բանկերում և ֆինանսական կազմակերպություններում ներդրված ավանդների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 106-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1060 «Կենտրոնական բանկերում ներդրված ավանդներ», 1061 «Ֆինանսական կազմակերպություններում ներդրված ցայահանջ ավանդներ», 1062 «Ֆինանսական կազմակերպություններում ներդրված ժամկետային ավանդներ», 1063 «Կազմակերպության հետ կապված ֆինանսական կազմակերպություններում ներդրված ցայահանջ ավանդներ», 1064 «Կազմակերպության հետ կապված ֆինանսական կազմակերպություններում ներդրված ժամկետային ավանդներ», 1065 «Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով ավանդներ»:

1-ին կարգի հաշիվ 1060

«Կենտրոնական բանկերում ներդրված ավանդներ»

1-ին կարգի հաշիվ 1060-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կենտրոնական բանկերում ներդրված ավանդները, ինչպես նաև դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսները ստացվելիք գումարները, իսկ կրեդիտում՝ դրանց մարումը: Հաշվառումն իրականացվում է ամօրսիզացված արժեքով:

10600 «Կենտրոնական բանկերում ներդրված ցայահանջ ավանդներ» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերում ներդրված ցայահանջ ավանդների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է

ա) ներդրված ավանդի գումարի չափով՝

Դտ - 10600

Կտ - Դրամական միջոցներ

բ) մինչև ավանդի մարման ժամկետը արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով կատարված գեղչատոկոսի ամօրսիզացիայի չափով՝ այն դուրս գրելով եկամուտների հաշվին՝

Դտ - 10600

Կտ - 60001

Հաշիվը կրեդիտագրվում է

ա) ավանդի անվանական տոկոսադրույքին համապատասխան ստացման ենթակա գումարի չափով՝

Դտ - 10601
Կտ - 10600:

10601 «Կենտրոնական բանկերում ներդրված ցախահանջ ավանդներից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերում ներդրված ցախահանջ ավանդների գծով հաշվեգրված տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է ներդրված ավանդի գծով տոկոսը հաշվեգրելիս՝

Դտ - 10601
Կտ - 10600

Հաշիվը կրեդիտագրվում է տոկոսը ստանալիս՝

Դտ - Դրամական միջոցներ
Կտ - 10601:

10602 «Կենտրոնական բանկերում ներդրված ժամկետային ավանդներ» - հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 10600 հաշվի դեպքում:

10603 «Կենտրոնական բանկերում ներդրված ժամկետային ավանդներից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 10601 հաշվի դեպքում:

Ենթաբաժին 106-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1-ին կարգի հաշիվներ 10600 և 10601:

ԲԱԺԻՆ 11 **«ԹԱՆԿԱՐԺԵՔ ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ՉՈՒԼԱԿՏՈՐՆԵՐ»**

Բաժին 11-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 110 «Թանկարժեք մետաղների ձուլակտորներ»:

Այս բաժնի հաշիվներում հաշվառումը վարվում է ձեռքբերման արժեքով, այնուհետև կատարվում է վերագնահատում իրական արժեքի հիման վրա՝ վերջինիս փոփոխության դեպքում:

Ենթաբաժին 110 **«Թանկարժեք մետաղների ձուլակտորներ»**

Ենթաբաժին 110-ը նախատեսված է կազմակերպությունում պահվող և ճանապարհին գտնվող թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 110-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1100 «Բանկային ոսկի», 1101 «Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ»:

1-ին կարգի հաշիվ 1100 **«Բանկային ոսկի»**

1-ին կարգի հաշիվ 1100-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կազմակերպության կողմից ձեռք բերված կամ իր մոտ պահվող, ինչպես նաև ճանապարհին գտնվող բանկային ոսկին, իսկ կրեդիտում՝ դրա ելքագրումը:

11000 «Բանկային ոսկի» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից ձեռք բերված կամ իր մոտ պահվող բանկային ոսկու հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է իրական արժեքով:

Հաշիվը դեբետագրվում է

1) տվյալ ակտիվի ձեռք բերման ժամանակ՝

Դտ - 11000

Կտ - Դրամական միջոցներ

2) ակտիվի իրական արժեքը հաշվեկշռայինի նկատմամբ բարձրանալու դեպքում, տարբերության գումարի չափով՝

Դտ - 11000

Կտ - 66131

Հաշիվը կրեդիտագրվում է

1) տվյալ ակտիվի օտարման ժամանակ՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 11000

2) ակտիվի իրական արժեքը հաշվեկշռայինի նկատմամբ նվազելու դեպքում, տարբերության գումարի չափով՝

Դտ - 72231

Կտ - 11000:

11001 «Բանկային ոսկի ճանապարհին» - հաշիվը նախատեսված է ճանապարհին գտնվող բանկային ոսկու հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է՝

1) բանկային ոսկին կազմակերպության մեկ ստորաբաժանումից մեկ այլ ստորաբաժանում կամ այլ կազմակերպություններ փոխանցելիս՝

Դտ - 11001

Կտ - 11000

2) բանկային ոսկով թղթակցային կամ բանկային հաշիվներից թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներն այլ կազմակերպություններ կամ հաշվետու կազմակերպություն փոխանցելիս՝

Դտ - 10001

Կտ - բանկային ոսկով թղթակցային կամ բանկային հաշիվներ:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է՝

1) բանկային ոսկին կազմակերպության ստորաբաժանումում մուտքագրելիս՝

Դտ - 11000

Կտ - 11001

2) բանկային ոսկին այլ կազմակերպություններում մուտքագրելիս՝

Դտ - 11000, 10650

Կտ - 11001

1-ին կարգի հաշիվ 1101

«Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ»

1-ին կարգի հաշիվ 1101-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կազմակերպության կողմից ձեռք բերված կամ իր մոտ պահվող, ինչպես նաև ճանապարհին գտնվող թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորները, իսկ կրեդիտում՝ դրանց ելքագրումը:

1-ին կարգի հաշիվ 1101 ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1-ին կարգի հաշիվ 1100-ի դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 12

«ՇԱՀՈՒՅԹ/ՎՆԱՍՈՎ ՎԵՐԱԶՍՓՎՈՂ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔՈՎ ՀԱՇՎԱՌՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ»

Բաժին 12-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 120 «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր», 121 «Ֆակտորինգային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ», 122 «Ածանցյալ գործիքներ», 123 «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ»,

124 «Կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր», 125 «ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց ռեպո համաձայնագրերով վաճառված շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր», 126 «Կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին փոխառությամբ տրամադրված արժեթղթեր», 127 «ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց փոխառությամբ տրամադրված արժեթղթեր», 128 «Սկզբնական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ»:

Սույն բաժնում հաշվառվում են այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում են շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների սահմանմանը համաձայն ՀՀՍՄ 39-ի: Ներդրումները սկզբնական ճանաչվում և հետագայում չափվում են իրական արժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ակտիվները վերագնահատվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված փոխարժեքով՝ համաձայն ՀՀՍՄ 21-ի:

Ենթաբաժին 120

«Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր»

Ենթաբաժին 120-ը նախատեսված է կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 120-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1200 «Կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթեր», 1201 «Պետական արժեթղթեր», 1202 «Ոչ պետական արժեթղթեր», 1203 «Սիջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթեր»:

1-ին կարգի հաշիվ 1200

«Կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

1-ին կարգի հաշիվ 1200-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կազմակերպությանը պատկանող ՀՀ և այլ երկրների կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց ելքագրումը:

12000 «Կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպությանը պատկանող կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված գեղջատոկոսային (դիսկոնտային) արժեթղթերի հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է իրական արժեքով:

Հաշիվը դեբետագրվում է՝

1) արժեթղթի ձեռք բերման ժամանակ,

ա) եթե ձեռք բերումը իրականացվել է իրական արժեքով՝

Դ-տ - 12000

Կտ - Դրամական միջոցներ,

բ) եթե ձեռք բերումը իրականացվել է իրական արժեքը գերազանցող գումարով՝

Դ-տ - 12000

Դ-տ - 72120

Կտ - Դրամական միջոցներ

գ) եթե ձեռք բերումը իրականացվել է իրական արժեքից ցածր գումարով՝

Դ-տ - 12000

Կտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 66120

2) ակտիվի իրական արժեքը բարձրանալու դեպքում, տարբերության գումարի չափով՝

Դ-տ - 12000

Կտ - 66120

Հաշիվը կրեդիտագրվում է՝

1) տվյալ ակտիվի օտարման ժամանակ՝

ա) եթե վաճառքի գինը և հաշվեկշռային արժեքը հավասար են՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ

- Կտ - 12000
- բ) եթե վաճառքի գինը գերազանցում է հաշվեկշռային արժեքը՝
- Դտ - Դրամական միջոցներ
- Կտ - 12000
- Կտ - 66020
- գ) եթե վաճառքի գինը ցածր է հաշվեկշռային արժեքից՝
- Դտ - Դրամական միջոցներ
- Դտ - 72020
- Կտ - 12000
- 2) ակտիվի իրական արժեքը նվազելու դեպքում, տարբերության գումարի չափով՝
- Դտ - 72120
- Կտ - 12000:

Կազմակերպությանը պատկանող կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթերից ստացվելիք եկամուտների հաշվառման համար:

- Դտ - Դրամական միջոցներ
- Կտ - 60500:

12001 «ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպությանը պատկանող կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված տոկոսային (կուպոնային) արժեթղթերի հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 12000-ի դեպքում:

1-ին կարգի հաշիվ 1201 «Պետական արժեթղթեր»

1-ին կարգի հաշիվ 1201-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կազմակերպությանը պատկանող ՀՀ և այլ երկրների պետական արժեթղթերը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց ելքագրումը:

1-ին կարգի հաշիվ 1201-ում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1-ին կարգի հաշիվ 1200-ի դեպքում:

1-ին կարգի հաշիվ 1202 «Ոչ պետական արժեթղթեր»

1-ին կարգի հաշիվ 1202-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կազմակերպությանը պատկանող ՀՀ և այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթերը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց ելքագրումը:

1-ին կարգի հաշիվ 1202-ում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1-ին կարգի հաշիվ 1200-ի դեպքում:

1-ին կարգի հաշիվ 1203 «Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթեր»

1-ին կարգի հաշիվ 1203-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կազմակերպությանը պատկանող միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթերը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց ելքագրումը:

1-ին կարգի հաշիվ 1203-ում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1-ին կարգի հաշիվ 1200-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 121 «Ֆակտորինգային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ»

Ենթաբաժին 121-ը նախատեսված է ֆակտորինգային այնպիսի գործարքների հաշվառման համար, որոնց գծով պահանջները կազմակերպությունը մտադիր չէ պահել մինչև վճարում ստանալը, այլ վաճառելու է մինչև մարման (վճարման) ժամկետը:

Ենթաբաժին 121-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1210 «Ֆինանսական կազմակերպությունների հետ ֆակտորինգային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ», 1211 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց հետ ֆակտորինգային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ»:

Ենթաբաժին 121-ի հաշիվներն ակտիվային են, իսկ դրանց հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ Ենթաբաժին 120-ի հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 122

«Ածանցյալ գործիքներ»

Ենթաբաժին 122-ը նախատեսված է առևտրական նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքների հաշվառման նպատակով:

Հաշվեկշռում ածանցյալ գործարքներն արտացոլվում են պայմանագրի ձեռքբերման օրվանից, դրանց դիմաց վճարված գումարի չափով: Հաշվառումը տարվում է իրական արժեքով՝ վերագնահատման արդյունքն արտացոլելով եկամուտներում կամ ծախսերում: Հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 32-ի, ՀՀՄՍ 39-ի և այլ կարգերի համաձայն:

Ենթաբաժին 123

«Հաճույք/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ»

Այս ենթաբաժնի հաշիվներում հաշվառվում են միայն այն շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այն ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստի համար, որոնք համապատասխանում են «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգ»-ում նշված դեպքերին:

Ենթաբաժին 124

«Կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր»

Ենթաբաժին 124-ը նախատեսված է ռեպո համաձայնագրերի շրջանակներում վաճառված այն արժեթղթերի համար, որոնք մինչև վաճառքը դասակարգված են եղել որպես շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող: Արժեթղթերի հետագա չափումը տարվում է նույն եղանակով, ինչ վոր մինչև ռեպո համաձայնագրերի շրջանակներում վաճառելը:

1-ին կարգի հաշիվ 1240

«ՀՀ կենտրոնական բանկին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր»

1-ին կարգի հաշիվ 1240-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի շրջանակներում վաճառված արժեթղթերը, իսկ կրեդիտում դրանց վերադարձը:

12400 «ՀՀ կենտրոնական բանկին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր» - հաշիվը նախատեսված է ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ կնքված այն ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթերի հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթի վերադասակարգման արդյունքում՝ արժեթղթի հաշվեկշռային արժեքի չափով՝

Դտ - 12400

Կտ - Համապատասխան արժեթղթի հաշիվ

Միաժամանակ կատարվում է պայմանագիրը արտացոլող գրանցումը՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 34000

Հաշիվը կրեդիտագրվում է ռեպո համաձայնագրի ավարտին՝

Դտ - Համապատասխան արժեթղթի հաշիվ

Կտ - 12400

Միաժամանակ կատարվում է գումարի վերադարձը արտացոլող գրանցում՝

Դտ - 34000

Կտ - Դրամական միջոցներ:

Ենթաաժիններ 124-ում, 125-ում, 126-ում և 127-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 2-ին կարգի հաշիվ 12400-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 128

«Սկզբնական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ»

Ենթաբաժին 128-ը նախատեսված է այն բաժնային գործիքների մեջ ներդրումների հաշվառման համար, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ինչպես նաև ածանցյալ գործիքներ, որոնք կապված են դրանց հետ և պետք է մարվեն այդպիսի չգնանշվող բաժնային գործիքների մատակարարման միջոցով, որոնք պետք է չափվեն սկզբնական արժեքով:

Ենթաբաժին 128-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1280 «Սկզբնական արժեքով չափվող բաժնային արժեթղթեր և փայամասնակցություններ», 1281 «Ածանցյալ գործիքներ»:

1-ին կարգի հաշիվ 1280

«Սկզբնական արժեքով չափվող բաժնային արժեթղթեր և փայամասնակցություններ»

1-ին կարգի հաշիվ 1280-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կազմակերպությանը պատկանող այն բաժնային արժեթղթերը և դրանվ հետ կապված ածանցյալ գործիքները, որոնց գծով իրական արժեքի չափումը անհնարին է, իսկ կրեդիտում՝ դրանց դուրս գրումը:

12800 «Սկզբնական արժեքով չափվող սովորական բաժնետոմսեր» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպությանը պատկանող այն սովորական բաժնետոմսերի և դրանվ հետ կապված ածանցյալ գործիքները, որոնց գծով իրական արժեքի չափումը անհնարին է: Հաշվառումը տարվում է սկզբնական արժեքով:

Հաշիվը դեբետագրվում է ձեռքբերման ժամանակ՝

Դտ - 12400 (ձեռքբերման արժեքի չափով)

Կտ - Դրամական միջոցներ:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է օտարման ժամանակ՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 12400:

ԲԱԺԻՆ 13

«ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՏՉԵԼԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ»

Բաժին 13-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 130 «Արժեթղթեր», 131 «Ֆակտորինգային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ», 132 «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ», 133 «Կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր», 134 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց ռեպո համաձայնագրերով վաճառված վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր», 135 «Կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին փոխառությամբ տրամադրված արժեթղթեր», 136 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց փոխառությամբ տրամադրված արժեթղթեր», 137 «Սկզբնական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ»:

Սույն բաժնում հաշվառվում են այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների սահմանմանը համաձայն ՀՀՍՍ 39-ի: Հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 12 «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ» բաժնի հաշիվների դեպքում, բացառությամբ՝ մեկ տարբերության. իրական արժեքով վերագնահատման ժամանակ վերագնահատման արդյունքը բանկի ընտրությամբ արտացոլվում է համապարփակ եկամուտներում (ծախսերում)՝ թղթակցելով 67020 «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից համապարփակ եկամուտներ» և 77020 «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից համապարփակ կորուստներ» հաշիվների հետ: Արտարժույթով արտահայտված ակտիվները վերագնահատվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված փոխարժեքով՝ համաձայն ՀՀՍՍ 21-ի:

Բաժնում ընդգրկված հաշիվներն (բացառությամբ՝ 134 «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների արժեքկման պահուստ» ենթաբաժնի հաշիվներից) ակտիվային են՝ դեբետում ցույց են տրվում ակտիվների ձեռքբերումը և դրանց շուկայական արժեքի ավելացումը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց օտարումը և շուկայական արժեքի նվազումն:

ԲԱԺԻՆ 14

«ՄԻՆՉԻՆ ՍԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ ՊԱՀՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ»

Բաժին 14-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 140 «Արժեթղթեր», 141 «Ֆակտորինգային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ», 142 «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ», 143 «Կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր», 144 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց ռեպո համաձայնագրերով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր», 145 «Կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին փոխառությամբ տրամադրված արժեթղթեր», 146 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց փոխառությամբ տրամադրված արժեթղթեր»:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների սկզբնական գրանցումը կատարվում է իրական արժեքի և գործարքի իրականացմանը ուղղակիորեն առնչվող գործառնական ծախսերի հանրագումարի չափով, իսկ հետագա չափումը իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ: Երկրորդային շուկայում ձեռք բերված արժեթղթերի գնի մեջ հաշվեգրված, բայց դեռևս չստացված տոկոսներ ներառված լինելու դեպքում, այդ տոկոսները ուղղակիորեն հաշվառման են անցնում տվյալ արժեթղթի գծով ստացվելիք տոկոսների համապատասխան հաշիվներում:

Արտարժույթով արտահայտված ակտիվները վերագնահատվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված փոխարժեքով՝ համաձայն ՀՀՍՍ 21-ի:

Ենթաբաժին 140 «Արժեթղթեր»

Ենթաբաժին 140-ը նախատեսված է մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերի հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 140-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1400 «Արժեթղթեր», 1401 «Պետական արժեթղթեր», 1402 «Ոչ պետական արժեթղթեր», 1403 «Սիջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթեր»:

1-ին կարգի հաշիվ 1400

«Կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

1-ին կարգի հաշիվ 1400-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դերեառում արտացոլվում են կազմակերպությանը պատկանող մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերը և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսները, իսկ կրեդիտում՝ դրանց ելքագրումը:

14000 «Կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված զեղչատոկոսային (դիսկոնտային) և անտոկոս արժեթղթերի հաշվառման համար: Չեղչատոկոսային արժեթղթերից եկամուտը ստացվում է անվանական արժեքի ու ձեռքբերման գնի տարբերություն հանդիսացող զեղչի (դիսկոնտի) ամորտիզացիայի միջոցով:

Հաշիվը դերետագրվում է

ա) արժեթուղթը ձեռք բերելիս՝

Դ-տ - 14000

Կտ - Դրամական միջոցներ (ձեռքբերման արժեքով)

բ) մինչև արժեթղթի մարման ժամկետը արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով կատարված զեղչատոկոսի ամորտիզացիայի չափով՝ այն դուրս գրելով եկամուտների հաշվին՝

Դ-տ - 14000

Կտ - 60600

Հաշիվը կրեդիտագրվում է արժեթղթի մարման դեպքում՝

Կտ - 14000

Դ-տ - Դրամական միջոցներ

14001 «Կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր» - հաշիվը նախատեսված է տոկոսային եկամուտ բերող կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի հաշվառման համար: Այս արժեթղթերը ձեռք բերվելիս գրանցվում են ձեռքբերման արժեքով (ձեռքբերման գին գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումներ):

Հաշիվը դերետագրվում է

ա) կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր ձեռք բերելիս՝

Դ-տ - 14001 (ձեռքբերման արժեք)

Կտ - Դրամական միջոցներ (ձեռքբերման արժեք):

բ) արժեթղթի ամորտիզացված արժեքով հաշվառման ժամանակ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով՝

Դ-տ - 14001

Կտ - 60601:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է

ա) արժեթղթի անվանական տոկոսադրույքին համապատասխան ստացման ենթակա գումարի չափով՝

Դ-տ - 14002

Կտ - 14001:

14002 «Կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերից ստացվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի գծով կուտակված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսների չափով՝

Դտ - 14002

Կտ - 14001

Հաշիվը կրեդիտագրվում է կենտրոնական բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի տոկոսները ստանալիս՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 14002:

Ենթաաժին 140-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1-ին կարգի հաշիվ 1400-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 141

«Ֆակտորինգային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ»

Ենթաբաժին 141-ը նախատեսված է ֆակտորինգային գործառնություններից ստացվելիք գումարների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 141-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1410 «Ֆինանսական կազմակերպությունների հետ ֆակտորինգային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ», 1411 Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող առևտրային կազմակերպությունների հետ ֆակտորինգային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ», 1412 «Հիմնակրների և ոչ առևտրային կազմակերպությունների հետ ֆակտորինգային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ», 1413 «Այլ անձանց հետ ֆակտորինգային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ»:

Ենթաբաժնում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ենթաբաժին 140-ում ընդգրկված հաշիվներինը:

Ենթաբաժին 142

«Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ»

Ենթաբաժին 142-ը նախատեսված է մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստի հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 142-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1240 «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ ֆինանսական կազմակերպությունների գծով», 1421 «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց գծով»:

Ենթաբաժին 142-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվը պասիվային է՝ կրեդիտում արտացոլվում են հատկացումները հնարավոր կորուստների պահուստին, իսկ դեբետում՝ դրանց ելքագրումը:

Ենթաբաժին 143

«Կենտրոնական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր»

Ենթաբաժին 143-ը նախատեսված է ռեպո համաձայնագրերի շրջանակներում վաճառված այն արժեթղթերի համար, որոնք մինչև վաճառքը դասակարգված են եղել որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող:

Ենթաբաժին 143-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1430 «Կենտրոնական բանկերին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող

արժեթղթեր», 1431 «Բանկերին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր», 1432 «Վարկային կազմակերպություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր», 1433 «Ներդրումային ընկերություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր», 1434 «Ապահովագրական ընկերություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր», 1432 «Այլ ֆինանսական կազմակերպություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր»: Արժեթղթերի հետագա չափումը տարվում է նույն եղանակով, ինչ վոր մինչև ռեպո համաձայնագրերի շրջանակներում վաճառելը:

1-ին կարգի հաշիվ 1430

«Կենտրոնական բանկերին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր»

1-ին կարգի հաշիվ 1430-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կենտրոնական բանկերի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի շրջանակներում վաճառված արժեթղթերը, իսկ կրեդիտում դրանց վերադարձը:

14300 «Կենտրոնական բանկերին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերի հետ կնքված այն ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթերի հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթի վերադասակարգման արդյունքում՝ արժեթղթի հաշվեկշռային արժեքի չափով՝

Դտ - 14300

Կտ - Համապատասխան արժեթղթի հաշիվ

Միաժամանակ կատարվում է պայմանագիրը արտացոլող գրանցում՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 34000

Հաշիվը կրեդիտագրվում է ռեպո համաձայնագրի ավարտին՝

Դտ - Համապատասխան արժեթղթի հաշիվ

Կտ - 14300

Միաժամանակ կատարվում է գումարի վերադարձը արտացոլող գրանցում՝

Դտ - 34000

Կտ - Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժիններ 143-ում, 144-ում, 145-ում և 146-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1-ին կարգի հաշիվ 14300:

ԲԱԺԻՆ 15

«ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏԱՍԱՐ»

Բաժին 15-ը նախատեսված է ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կազմակերպության պահանջների արտացոլման համար:

Բաժին 15-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 150 «Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ», 151 «Կազմակերպության հետ կապված ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ», 152 «Այլ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների գծով»:

Հաշվառումն իրականացվում է միջազգային հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների, ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ կառավարության կողմից ընդունված այլ իրավական ակտերի հիման վրա:

Արտարժույթով արտահայտված ակտիվները վերագնահատվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված փոխարժեքով՝ համաձայն ՀՀՄՍ 21-ի:

Ենթաբաժին 150 **«Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ»**

Ենթաբաժին 150-ը նախատեսված է ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկերի և փոխառությունների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 150-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1500 «Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ», 1501 «Վարկային կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ», 1502 «Ներդրումային ընկերություններին տրված վարկեր և փոխառություններ», 1503 «Ապահովագրական ընկերություններին տրված վարկեր և փոխառություններ», 1504 «Այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ»:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և այլ փոխառությունների հաշվառման իրականացվում է ՀՀՄՍ 39-ի և այլ նորմատիվ ակտերի համաձայն:

Արտարժույթով արտահայտված ակտիվները վերագնահատվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված փոխարժեքով՝ համաձայն ՀՀՄՍ 21-ի:

Ենթաբաժնում ընդգրկված հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում ցույց է տրվում վարկերի, փոխառությունների տրամադրումը և դրանց դիմաց տոկոսների հաշվեգրումը, իսկ կրեդիտում՝ վարկերի ու փոխառությունների մարումը, տոկոսների ստացումը, ինչպես նաև մայր գումարի ու տոկոսների դուրսգրումը:

1-ին կարգի հաշիվ 1500 **«Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ»**

1-ին կարգի հաշիվ 1500-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են կազմակերպության կողմից բանկերին տրամադրված վարկերը և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսները, իսկ կրեդիտում՝ դրանց ելքագրումը:

15000 «Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ» - հաշիվը նախատեսված է տոկոսային կազմակերպության կողմից բանկերին տրամադրված վարկերի հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է

ա) կազմակերպության կողմից վարկը տրամադրելիս՝

Դտ - 15000

Կտ - Դրամական միջոցներ:

բ) վարկի ամորտիզացված արժեքով հաշվառման ժամանակ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով՝

Դտ - 15000

Կտ - 60100:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է

ա) վարկի անվանական տոկոսադրույքին համապատասխան ստացման ենթակա գումարի չափով՝

Դտ - 15001

Կտ - 15000

բ) վարկի մարման ժամանակ՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 15000:

15001 «Բանկերին տրված վարկերից և փոխառություններից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է բանկերին տրամադրված վարկերից ստացվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի գծով կուտակված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսների չափով՝

Դտ - 15001

Կտ - 15000

Հաշիվը կրեդիտագրվում է կենտրոնական բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի տոկոսները ստանալիս՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 15001:

Արժեգրված վարկերի տոկոսների հաշվեգրումը չի դադարեցվում:

Ենթաաժիններ 150-ում և 151-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 2-րդ կարգի հաշիվներ 15000-ի և 15001-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 152

«Այլ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների գծով»

Ենթաբաժին 152-ում ընդգրկված հաշիվները ակտիվային են:

Ենթաբաժին 152-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1520 «Կարճաժամկետ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ արտարժույթի առքուվաճառքի գծով», 1521 «Կարճաժամկետ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ այլ հաշվարկների գծով», 1522 «Դեպոնացված միջոցներ»:

Ենթաբաժին 152-ի հաշիվներում արտացոլվում են բանկի կողմից իրականացվող կարճ ժամկետ ունեցող (2 օր) սփոթ տիպի գործարքների, ինչպես նաև այլ հաշվարկների գծով պահանջները: Ենթաբաժնի հաշիվներում արտացոլվում են ակրեդիտիվային կամ այլ գործառնությունների իրականացման նպատակով այլ բանկերում կամ ֆինանսական կազմակերպություններում դեպոնացված (սառեցված) գումարները:

ԲԱԺԻՆ 16

«ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ ՉՀԱՆԴԻՍԱՅՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՆԿԱՏԱՍԱԲ»

Բաժին 16-ը նախատեսված է ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց նկատմամբ կազմակերպության պահանջների արտացոլման համար:

Բաժին 16-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 160 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող առևտրային կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ», 161 «Հիմնարկներին և ոչ առևտրային կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ», 162 «Այլ անձանց տրված վարկեր և փոխառություններ», 163 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող կազմակերպության հետ կապված առևտրային կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ», 164 «Կազմակերպության հետ կապված հիմնարկներին և ոչ առևտրային կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ», 165 «Կազմակերպության հետ կապված այլ անձանց տրված վարկեր և փոխառություններ», 166 «Վարկերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստ»:

Ենթաբաժիններ 160-ում, 161-ում, 162-ում, 163-ում, 164-ում և 165-ում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ բաժին 15-ում ընդգրկված համապատասխան հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 166-ում ընդգրկված հաշիվները կոնտրակտիվային են: Նրանց հաշվառումը տարվում է ՀՀՍՍ 39 ստանդարտի համաձայն: Ենթաբաժին 166-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են վարկերի հնարավոր կորուստների համար ստեղծվող ընդհանուր և հատուկ պահուստներին հատկացումների հաշվառման համար:

ԲԱԺԻՆ 17

«ՌԵԱՅՈՒ ՀԱՄԱԶԱՅՆԱԳՐԵՐ»

Բաժին 17-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 170 «Ռեալո համաձայնագրեր կենտրոնական բանկերի հետ», 171 «Ռեալո համաձայնագրեր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ», 172 «Ռեալո համաձայնագրեր ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց հետ», 173 «Արժույթային ռեալո համաձայնագրեր կենտրոնական բանկերի հետ», 174 «Արժույթային ռեալո համաձայնագրեր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ», 175 «Արժույթային ռեալո համաձայնագրեր ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց հետ»:

Հաշվառումն իրականացվում է ՀՀՍՄ 39-ի համաձայն: Սույն բաժնի հաշիվներում հաշվառվում են կազմակերպության կողմից այլ անձանց հետ կնքված այն համաձայնագրերը, որոնք տվյալ անձանց համար հանդիսանում են ռեալո համաձայնագրեր՝ համաձայն ՀՀՍՄ 39-ի, և որոնց շրջանակներում կազմակերպությունը ձեռք բերված արժեթղթերի կամ արտարժույթի դիմաց կատարել է վճարում ՀՀ դրամով:

Բաժնում ընդգրկված հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում ցույց են տրվում այլ անձանց նկատմամբ բանկի պահանջների աճը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց նվազումը: Հաշվառումը տարվում է ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ: Բաժնում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ բաժին 16-ում ընդգրկված հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 170

«Ռեալո համաձայնագրեր կենտրոնական բանկերի հետ»

Ենթաբաժին 170-ը նախատեսված է կենտրոնական բանկերի կողմից կազմակերպության հետ կնքված ռեալո համաձայնագրերի հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 170-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1700 «Ռեալո համաձայնագրեր կենտրոնական բանկերի հետ»:

1-ին կարգի հաշիվ 1700

«Ռեալո համաձայնագրեր ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ»

1-ին կարգի հաշիվ 1700-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ կնքված ռեալո համաձայնագրերի շրջանակներում այն գործարքները, որտեղ կազմակերպությունը սկզբնապես ձեռք է բերել արժեթղթեր կամ արտարժույթ, դրանց դիմաց վճարելով ՀՀ դրամով:

17000 «Ռեալո համաձայնագրեր կենտրոնական բանկերի հետ» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերի հետ կնքված այն ռեալո համաձայնագրերի համար, որտեղ կազմակերպությունը սկզբնապես ձեռք է բերել արժեթղթեր կամ արտարժույթ, դրանց դիմաց վճարելով ՀՀ դրամով:

Հաշիվը դեբետագրվում է

ա) պայմանագրում նշված գումարի չափով՝

Դտ - 17000

Կտ - Դրամական միջոցներ

բ) պայմանագրի ամորտիզացված արժեքով հաշվառման ժամանակ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով՝

Դտ - 17000

Կտ - 60200:

Միաժամանակ կատարվում է գրանցում արտահաշվեկշռային բաժին 82-ի համապատասխան հաշվում:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է՝

ա) ռեպո համաձայնագրի գծով տոկոսադրույքին համապատասխան ստացման ենթակա գումարի չափով՝

Դտ - 17001

Կտ - 17000

բ) ռեպո համաձայնագրի ավարտին, այն է գումարը հետ ստանալիս՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 17000:

Միաժամանակ, արտահաշվեկշռային բաժին 82-ի համապատասխան հաշվից ձեռք բերված արժեթուղթը ապահանջվում է:

17001 «Կենտրոնական բանկերի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերից հաշվեգրված տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է ռեպո համաձայնագրի գծով տոկոսը հաշվեգրելիս՝

Դտ - 17001

Կտ - 1700

Հաշիվը կրեդիտագրվում է տոկոսը մարելիս՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 17001:

Բաժին 17-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 1-ին կարգի հաշիվներ 17000 և 17001:

ԲԱԺԻՆ 18

«ԱՅԼ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ՍՏԱՑՎԵԼԻՔ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ»

Այս բաժինը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 180 «Ակրեդիտիվներ», 181 «Երաշխիքներ և երաշխավորություններ», 182 «Ֆինանսական վարձակալություն», 183 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարում», 184 «Արժեթղթերով գործարքների գծով ստացվելիք գումարներ», 185 «Արժեթղթերի պահառության գծով ստացվելիք գումարներ»; 186 «Խորհրդատվության գծով ստացվելիք գումարներ», 187 «Հեջավորման գործիքներ», 188 «Հաշվարկներ կազմակերպության և իր մասնաճյուղերի միջև»:

Բաժնում ընդգրկված հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում ցույց է տրվում բանկի ունեցած պահանջների ավելացումը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց նվազումը:

Արտարժույթով արտահայտված ակտիվները վերագնահատվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված փոխարժեքով՝ համաձայն ՀՀՄՍ 21-ի:

Ենթաբաժին 180

«Ակրեդիտիվներ»

Ենթաբաժին 190-ը նախատեսված է տրամադրված ակրեդիտիվների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 190-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1800 «Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված ակրեդիտիվներ», 1801 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող առևտրային կազմակերպություններին տրված ակրեդիտիվներ», 1802 «Հիմնարկներին և ոչ առևտրային կազմակերպություններին տրված ակրեդիտիվներ», 1803 «Այլ անձանց տրված ակրեդիտիվներ»:

1-ին կարգի հաշիվ 1800
«Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված ակրեդիտիվներ»

1-ին կարգի հաշիվ 1800-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված ակրեդիտիվները և դրանց դիմաց տոկոսների հաշվեգրումը, իսկ կրեդիտում՝ ակրեդիտիվների մարումը, ինչպես նաև տոկոսների դուրսգրումը:

18000 «Բանկերին տրված ակրեդիտիվներ» - այս հաշվում հաշվառվում են ակրեդիտիվ բացող (էմիտենտ) բանկի կողմից այլ բանկերին տրված ակրեդիտիվների գումարները: Ակրեդիտիվ բացելիս (պայմանագիրը կնքելիս) բանկը գրանցում է կատարում հետհաշվեկշռային 80100 «Ակրեդիտիվներ» հաշվում:

ա) Առանց հաճախորդ բանկի թղթակցային հաշիվը սառեցնելու ակրեդիտիվի դեպքում մատակարարի հաշիվն ակցեպտավորելիս (հոժարագրելիս) ձևակերպվում է՝

Դ-տ - 18000

Կտ - 36100

Վճարում կատարելիս՝

Դ-տ - 36100

Կտ - Դրամական միջոցներ

Ակրեդիտիվի ամփոփագված արժեքով հաշվառման ժամանակ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով՝

Դ-տ - 18000

Կտ - 60400:

Ակրեդիտիվի գծով տոկոսադրույքին համապատասխան ստացման ենթակա գումարի չափով՝

Դ-տ - 18001

Կտ - 18000

Հաճախորդ բանկից փոխհատուցում ստանալիս տրվում է հետևյալ ձևակերպումը՝

Դ-տ - Հաճախորդի թղթակցային հաշիվ, դրամական միջոցներ

Կտ - 18000

բ) հաճախորդի հաշիվը սառեցնելու դեպքում տրվում են հետևյալ ձևակերպումները՝

Դ-տ - Հաճախորդի հաշիվ

Կտ - 36200

Ստացող բանկին վճարում կատարելիս ձևակերպվում է՝

Դ-տ - 36200

Կտ - Թղթակցային հաշիվ:

18001 «Բանկերին տրված ակրեդիտիվների դիմաց հաշվեգրված տոկոսներ» - այս հաշվում հաշվառվում են բանկի կողմից այլ բանկերին տրված ակրեդիտիվների դիմաց հաշվեգրված տոկոսները:

Հաշիվը դեբետագրվում է տոկոսների հաշվեգրում կատարելիս՝

Դ-տ - 18001

Կտ - 18000

Հաշիվը կրեդիտագրվում է տոկոսներն ստանալիս՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 18001:

Ենթաբաժին 180-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվներ 18000-ի և 18001-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 181 «Երաշխիքներ և երաշխավորություններ»

Ենթաբաժին 181-ը նախատեսված է տրամադրված երաշխիքների և երաշխավորությունների գծով կատարված վճարումների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 181-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1810 «Երաշխիքներ և երաշխավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների համար», 1811 «Երաշխիքներ և երաշխավորություններ ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող առևտրային կազմակերպությունների համար», 1812 «Երաշխիքներ և երաշխավորություններ հիմնարկների և ոչ առևտրային կազմակերպությունների համար», 1813 «Երաշխիքներ և երաշխավորություններ այլ անձանց համար»:

1-ին կարգի հաշիվ 1810 «Երաշխիքներ և երաշխավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների համար»

1-ին կարգի հաշիվ 1810-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում են ֆինանսական կազմակերպություններին երաշխիքների և երաշխավորությունների գծով կազմակերպության կողմից կատարված վճարումները և դրանց դիմաց ստացվելիք վճարների հաշվեգրումը, իսկ կրեդիտում՝ երաշխիքների և երաշխավորությունների մարումը, ինչպես նաև տոկոսների դուրսգրումը:

18100 «Երաշխիքներով և երաշխավորություններով կատարված վճարումներ բանկերի համար» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից բանկերի համար տրված երաշխիքների և երաշխավորությունների դիմաց կատարված վճարումների հաշվառման համար: Երաշխիքների և երաշխավորությունների հաշվառումը տարվում է ՀՀՍՍ 37 «Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ» ստանդարտի համաձայն: Այս պահանջների արժեգրկման դեպքում նրանց գծով կատարվում է պահուստավորում և դուրսգրում՝ ըստ «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգի»:

Հաշիվը դեբետագրվում է

ա) տրված երաշխիքների և երաշխավորությունների դիմաց վճարում կատարելիս՝

Դ-տ - 18100

Կտ - Դրամական միջոցներ

բ) պրաշխիքի կամ երաշխավորության ամորտիզացված արժեքով հաշվառման ժամանակ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով՝

Դ-տ - 18100

Կտ - 61200:

Հաշվը կրեդիտագրվում է՝

ա) վճարված գումարի դիմաց փոխհատուցում ստանալիս՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ, հաճախորդ բանկի թղթակցային հաշիվ

Կտ - 18100

բ) տրված անհուսալի երաշխիքների գծով տոկոսադրույքին համապատասխան ստացման ենթակա գումարի չափով՝

Դ-տ - 18101

Կտ - 18100

գ) տրված անհուսալի երաշխիքները հաշվեկշռից դուրս գրելիս՝

Դ-տ - Ակտիվների հնարավոր կորուստների դուրսգրման պահուստների

հաշիվներ
Կտ - 18100:

18101 «Ստացվելիք վճարներ բանկերի համար տրված երաշխիքների և երաշխավորությունների գծով» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից բանկերի համար տրված երաշխիքների և երաշխավորությունների դիմաց ստացվելիք վճարների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է ստացվելիք վճարների գումարի չափով`

Դտ - 18101

Կտ - 18100,

Հաշիվը կրեդիտագրվում է վճարներն ստանալիս`

Դտ - Դրամական միջոցներ, հաճախորդ բանկի թղթակցային հաշիվ

Կտ - 18101:

Ենթաբաժին 181-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվներ 18100-ի և 18101-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 182 «Ֆինանսական վարձակալություն»

Ենթաբաժին 182-ը նախատեսված է տրամադրված ֆինանսական վարձակալության հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 182-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները` 1820 «Ֆինանսական կազմակերպություններից ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ», 1821 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանցից ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ», 1922 «Ֆինանսական վարձակալության դիմաց չվաստակած ֆինանսական եկամուտներ ֆինանսական կազմակերպություններից», 1923 «Ֆինանսական վարձակալության դիմաց չվաստակած ֆինանսական եկամուտներ ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանցից»:

Ենթաբաժին 182-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են ֆինանսական վարձակալության հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀՄՄ 17 «Վարձակալություն» ստանդարտի:

1-ին կարգի հաշիվ 1820

«Ֆինանսական կազմակերպություններից ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ»

1-ին կարգի հաշիվ 1820-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են` դեբետում արտացոլվում են ֆինանսական կազմակերպություններից ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ, իսկ կրեդիտում` ֆինանսական վարձակալության մարումը, ինչպես նաև տոկոսների դուրսգրումը:

18200 «Ստացվելիք գումարներ բանկերին տրամադրված ֆինանսական վարձակալությունից» - հաշիվը նախատեսված է ֆինանսական կազմակերպություններից տրամադրված ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները հաշվառելու համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է հիմնական միջոցները ֆինանսական վարձակալությամբ բանկերին տրամադրելիս`

Դտ - 18200

Կտ - 60000 համապատասխան հաշիվները (ակտիվի իրական արժեքի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերության չափով)

Կտ - ակտիվի համապատասխան հաշիվը

Կտ - 1822, 1823 հաշիվներում ընդգրկված համապատասխան
հաշիվները:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է բանկերին տրամադրված ֆինանսական վարձակալության գծով
լրիվ կամ մասնակի վճարում ստանալիս՝

Դտ - Դրամական միջոց

Կտ - 18200:

Ենթաբաժին 182-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն
սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 18200-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 183 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարում»

Ենթաբաժին 183-ը նախատեսված է արժեթղթերի փաթեթի կառավարման շրջանակներում
տրամադրված ծառայությունների դիմաց ստացվելիք գումարների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 183-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1830 «Ֆինանսական
կազմակերպություններից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման գծով ստացվելիք գումարներ»,
1831 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանցից արժեթղթերի փաթեթի
կառավարման գծով ստացվելիք գումարներ»:

Ներդրումային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում կառավարվող
ակտիվները չեն գրանցվում սույն հաշիվների ներքո, քանի որ դրանք չեն հանդիսանում
կազմակերպության սեփականությունը: Հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է
ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետություն հաշվարկի կիրառմամբ:

Ենթաբաժին 183-ի մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ
հաշիվ 18200 ընդգրկված հաշիվներում:

Ենթաբաժին 184 «Արժեթղթերով գործարքների գծով ստացվելիք գումարներ»

Ենթաբաժին 184-ում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով,
ինչ ենթաբաժին 182-ում ընդգրկված հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 185 «Արժեթղթերի պահառության գծով ստացվելիք գումարներ»

Ենթաբաժին 185-ում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով,
ինչ ենթաբաժին 182-ում ընդգրկված հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 186 «Խորհրդատվության գծով ստացվելիք գումարներ»

Ենթաբաժին 186-ում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով,
ինչ ենթաբաժին 182-ում ընդգրկված հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 187 «Հեջավորման գործիքներ»

Ենթաբաժին 187-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են հեջավորման անհանգյալ և ոչ անհանգյալ գործիքների հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է ՀՀՍՄ 32, ՀՀՍՄ 39 ստանդարտների և այլ կարգերի համաձայն:

Ենթաբաժին 188 **«Հաշվարկներ կազմակերպության և իր մասնաճյուղերի միջև»**

Ենթաբաժին 188-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են այն գումարների հաշվառման համար, որոնք առաջանում են բանկի և մասնաճյուղերի միջև փոխադարձ հաշվարկների արդյունքում: Հաշվետվությունը ներկայացնելու կամ հրապարակելու ժամանակ այս հաշիվը ենթակա է զրոյացման: Զրոյացման արդյունքում առաջացած մնացորդը դասակարգվում է համապատասխան հաշիվներին: Եթե դա անհնար է, ապա անհրաժեշտ է առաջացած մնացորդը գրանցել 1922, 1923 կամ 4300, 4301 հաշիվների վրա: Հաջորդ օրը մնացորդը վերականգնվում է այս հաշվին:

ԲԱԺԻՆ 19 **«ՍՏԱՑՎԵԼԻՔ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ»**

Բաժին 19-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 190 «Դեբիտորական պարտքեր», 191 «Կանխավճարներ», 192 «Ստացվելիք շահաբաժիններ ինքնարժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումներից», 193 «Ստացվելիք այլ գումարներ», 194 «Դեբիտորական պարտքերի և այլ ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստ»: Հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետությունը հիմնարկում:

Ենթաբաժին 190 **«Դեբիտորական պարտքեր»**

Ենթաբաժին 190-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են բյուջեի և այլ անձանց նկատմամբ դեբիտորական պարտքերի հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 190-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1900 «Դեբիտորական պարտքերի»:

Արտարժույթով արտահայտված ակտիվները վերագնահատվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված փոխարժեքով՝ համաձայն ՀՀՍՄ 21-ի:

Ենթաբաժին 191 **«Կանխավճարներ»**

Ենթաբաժին 191-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են բյուջեի սոցիալական ապահովագրության գծով, ինչպես նաև այլ անձանց վճարած կանխավճարների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 191-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 1910 «Կանխավճարներ աշխատակիցներին և մատակարարներին», 1911 «Կանխավճարներ և գերավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով», 1911 «Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր»:

1-ին կարգի հաշիվ 1910 **«Կանխավճարներ աշխատակիցներին և մատակարարներին»**

1-ին կարգի հաշիվ 1910-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլում են աշխատակիցներին և մատակարարներին տրված կանխավճարների գումարները, իսկ կրեդիտում՝ նրանց դուրսգրումը:

19100 «Կանխավճարված աշխատավարձ» - հաշիվը նախատեսված է բանկի աշխատակիցներին կանխավճարային կարգով վճարված աշխատավարձի հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է կանխավճարը տալիս՝

Դտ - 19100

Կտ - Դրամական միջոցներ

Հաշիվը կրեդիտագրվում է կանխավճարված աշխատավարձի գծով դեբիտորական պարտքը ծախսերով փակելիս՝

Դտ - 71100, 71101

Կտ - 19100:

19101 «Բանկի աշխատակիցներին տրված առհաշիվ գումարներ» - հաշիվը նախատեսված է բանկի աշխատակիցներին առհաշիվ տրված այնպիսի գումարների հաշվառման համար, ինչպիսիք են՝ գործուղումների հետ կապված կանխավճարները, վճարներն ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերման համար և այլն:

Հաշիվը դեբետագրվում է առհաշիվ գումարներ տրամադրելիս՝

Դտ - 19101

Կտ - Դրամական միջոցներ

Հաշիվը կրեդիտագրվում է առհաշիվ տրված գումարի օգտագործման վերաբերյալ հաշվետվություն ստանալիս: 19101 հաշվի գումարը դուրս է գրվում այն հաշիվների վրա, որոնց գծով օգտագործվել են այդ միջոցները՝

Դտ - Ծախսեր, ակտիվային հաշիվներ և պասիվային հաշիվներ

Կտ - 19101:

19102 «Կանխավճարներ մատակարարներին» - հաշիվը նախատեսված է մատակարարներին ապրանքների և ծառայությունների համար տրված կանխավճարների հաշվառման համար: Ապրանքների ստացման կամ ծառայությունների մատուցման դեպքում կանխավճարներն այս հաշվից փոխանցվում են համապատասխան ակտիվի կամ ծախսի հաշիվ:

Հաշիվը դեբետագրվում է կանխավճար տալիս՝

Դտ - 19102

Կտ - Դրամական միջոցներ

Հաշիվը կրեդիտագրվում է համապատասխան ապրանքները կամ ծառայությունները ստանալիս՝

Դտ - Ծախսեր, ակտիվային հաշիվներ

Կտ - 19102:

1-ին կարգի հաշիվ 1911

«Կանխավճարներ և գերավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով»

1-ին կարգի հաշիվ 1911-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են շահութահարկի, եկամտահարկի, ԱԱՀ-ի, պետական տուրքերի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով վճարված կանխավճարների և գերավճարների հաշվառման համար:

19110 «Կանխավճարներ շահութահարկի գծով» - հաշիվը նախատեսված է շահութահարկի գծով բյուջեին վճարված կանխավճարների և գերավճարների հաշվառման համար:

Կանխավճար կամ գերավճար կատարելիս ձևակերպվում է՝

Դտ - 19110

Կտ - Դրամական միջոցներ

Պարտավորության ժամկետը լրանալիս կանխավճարները դուրս են գրվում այս հաշվից՝ քղականացնելով պարտավորությունների համապատասխան հաշվի հետ՝

Դտ - 39100
Կտ - 19110:

Ենթաբաժիններ 192-ի, 193-ի և 194-ի մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 19110-ի դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 20

«ԻՆՔՆԱՐԺԵՔԻ ՄԵԹՈԴՈՎ ՀԱՇՎԱՌՎՈՂ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ»

Բաժին 20-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 200 «Ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններում ինքնարժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ», 201 «Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալներում ինքնարժեքով հաշվառվող ներդրումների հնարավոր կորուստների պահուստ»։ Հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետությունադրույքի կիրառմամբ:

Բաժին 200

«Ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններում ինքնարժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ»

Ենթաբաժին 200-ում ներառված հաշիվները նախատեսված են կապակցված կազմակերպություններում ինքնարժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումների հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 2000

«Ասոցիացված կազմակերպություններում ինքնարժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ»

20000 «Ասոցիացված բանկերում ինքնարժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից բանկերի կանոնադրական կապիտալում նշանակալի ազդեցություն ձևավորող մասնակցությունների հաշվառման համար:

Ինքնարժեքի մեթոդի կիրառման դեպքում ներդրումը գրանցվում է ինքնարժեքով (ձեռքբերման արժեքով): Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներդրումներից եկամուտներն արտացոլվում են միայն այն չափով, որքանով որ բանկը շահաբաժին է ստանում ներդրման օբյեկտի՝ ձեռքբերման ամսաթվից հետո կուտակված չբաշխված զուտ շահույթից:

Հաշիվը դեբետագրվում է կապակցված կազմակերպություններում ներդրում կատարելիս, ձեռքբերման արժեքով՝

Դտ - 20000
Կտ - Դրամական միջոցներ

Եթե ներդրումը ձեռք է բերվել այլ ակտիվների կամ բանկի բաժնետոմսերի փոխանակման միջոցով՝

Դտ - 20000
Կտ - Այլ ակտիվներ, 50 «Կանոնադրական հիմնադրամ»

Ասոցիացված կազմակերպություն հանդիսացող բանկի կողմից շահաբաժինները հայտարարելուց հետո դրանք գրանցվում են 19200 «Ասոցիացված բանկերում ինքնարժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումներից ստացվելիք շահաբաժիններ» հաշիվներում:

Այս ներդրումների արժեքը կման հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՄ 36 «Ակտիվների արժեքը կման» ստանդարտի համաձայն:

Ենթաբաժիններ 200-ի և 201-ի մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 20000-ի դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 21

«ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ»

Բաժին 21-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 210 «Շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցներ», 211 «Շահագործումից դուրս գտնվող հիմնական միջոցներ»:

Այս բաժնում ընդգրկված է հաշիվների հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 16 «Հիմնական միջոցներ» և ՀՀՄՍ 36 «Ակտիվների արժեզրկում» ստանդարտների համաձայն: Համաձայն ՀՀՄՍ 21-ի՝ արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները ձեռքբերման ամսաթվին գրանցվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված տվյալ օրվա փոխարժեքով, իսկ հետագայում չեն ենթարկվում արտարժույթային վերագնահատման:

Ենթաբաժին 210

«Շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցներ»

Ենթաբաժին 210-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են հիմնական միջոցների, նրանց մաշվածության և արժեզրկման հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 210-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 2100 «Շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցներ», 2101 «Շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցների կուտակված մաշվածություն», 2102 «Շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցների արժեզրկում»:

1-ին կարգի հաշիվ 2100

«Շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցներ»

1-ին կարգի հաշիվ 2100-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցների հաշվառման համար:

21000 «Հողամասեր» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության պատկանող հողամասերի, այդ թվում՝ շինարարական նպատակներով, հաշվառման համար: Հողի արժեքը դուրս չի գրվում (ամորտիզացվում), որովհետև այս տեսակի ակտիվի ծառայության ժամկետը անսահմանափակ է:

Հաշիվը դեբետագրվում է հողամասի (հողի) ձեռքբերման դեպքում կամ վերագնահատման արդյունքում՝ հողի իրական և հաշվեկշռային արժեքների դրական տարբերության չափով:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է հողամասի (հողի) օտարման դեպքում՝ հաշվեկշռային արժեքի չափով և հողի վերագնահատման արդյունքում՝ հողի իրական և հաշվեկշռային արժեքների բացասական տարբերության չափով:

21001 «Շենքեր, շինություններ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության շենքերում (տարածքում) կատարված ընդհանուր ներդրումների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է շենքի և շինությունների ձեռքբերման և կապիտալ ներդրումների կատարման դեպքում, ինչպես նաև շենքի և շինությունների վերագնահատման արդյունքում՝ շենքի և շինությունների իրական հաշվեկշռային արժեքների դրական տարբերության չափով:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է շենքի և շինությունների օտարման և դուրսգրման դեպքում: Հաշիվը կրեդիտագրվում է նաև շենքի և շինությունների վերագնահատման արդյունքում՝ դրանց իրական հաշվեկշռային արժեքների բացասական տարբերության չափով:

21002 «Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության գործունեության համար օգտագործվող գույքի և գրասենյակային սարքավորումների (օրինակ՝ սեղան, աթոռ, պահարան, բազկաթոռ, դարակաշար, չիրկիզվող պահարան և այլն) համար կատարված ներդրումների հաշվառման համար:

Հաշվի հաշվառումն իրականացվում է մույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 22001-ի դեպքում:

21003 «Համակարգչային և այլ տեխնիկա» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության գործունեության համար օգտագործվող համակարգիչների և հաղորդակցման սարքավորումների համար կատարված ներդրումների հաշվառման համար:

Հաշվի հաշվառումն իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 22001-ի դեպքում:

21004 «Փոխադրամիջոցներ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության գործունեության համար օգտագործվող փոխադրամիջոցների համար կատարված ներդրումների հաշվառման համար:

Հաշվի հաշվառումն իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 22001-ի դեպքում:

21005 «Այլ հիմնական միջոցներ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության գործունեության համար օգտագործվող այն հիմնական միջոցների համար կատարված ներդրումներ ի հաշվառման համար, որոնց համար առանձին հաշիվներ նախատեսված չեն:

Հաշվի հաշվառումն իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 22001-ի դեպքում:

21006 «Ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված հիմնական միջոցներ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից ֆինանսական վարձակալության վերցված հիմնական միջոցները: Հաշվի հաշվառումն իրականացվում է համաձայն ՀՀՍՍ 17-ի:

Հաշիվը դեբետագրվում է հիմնական միջոցների վարձակալության վերցման դեպքում՝

Դտ - 21006

Կտ - ենթաբաժին 380-ի համապատասխան հաշիվ:

Հաշիվը դեբետագրվում է նաև վարձակալության վերցված հիմնական միջոցների վերագնահատման, նաև դրանցում կապիտալ ներդրումների կատարման դեպքում:

Վարձակալության վերցված հիմնական միջոցների գնման դեպքում հաշիվը կրեդիտագրվում է՝

Դտ - Հիմնական միջոցներ

Կտ - 21006:

1-ին կարգի հաշիվ 2101

«Շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցների կուտակված մաշվածություն»

1-ին կարգի հաշիվ 2101-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվառման համար: Հիմնական միջոցների մաշվածությունը իրականացվում է դրանց օգտակար ծառայության ընթացքում՝ բանկի կողմից ընտրված մեթոդով: Հաշիվների կրեդիտում գրանցվում են հիմնական միջոցների մաշվածության ծախսերի կուտակումները:

21010 «Շենքերի և շինությունների կուտակված մաշվածություն» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության շենքերի կուտակված մաշվածության հաշվառման համար:

Դտ - 71130

Կտ - 21010

Մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 21001-ի դեպքում:

1-ին կարգի հաշիվ 2102

«Շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցների արժեզրկում»

1-ին կարգի հաշիվ 2102-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են շահագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցների արժեզրկման հաշվառման համար:

21020 «Հողամասերի կուտակված արժեզրկում» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպությանը պատկանող հողամասերի կուտակված արժեզրկման հաշվառման համար:

Հաշիվները կրեդիտագրվում են հիմնական միջոցի արժեզրկման դեպքում՝

Դտ - 72200

Կտ - 21020

բաժնի համապատասխան հաշիվները:

Հաշիվը դեբետագրվում է՝

ա) արժեզրկման հակադարձման դեպքում՝

Դ-տ - 21020
Կտ - 66200 կարգի համապատասխան հաշիվը,
բ) ակտիվների լրիվ արժեգրկման ժամանակ՝
Դ-տ - 21020
Կտ - Ակտիվների համապատասխան հաշիվներ

Ենթաբաժին 211 **«Շահագործումից դուրս գտնվող հիմնական միջոցներ»**

Ենթաբաժին 211-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են շահագործումից դուրս գտնվող հիմնական միջոցների, նրանց մաշվածության և արժեգրկման հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 211-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 2110 «Շահագործումից դուրս գտնվող հիմնական միջոցներ», 2111 «Շահագործումից դուրս գտնվող հիմնական միջոցների կուտակված մաշվածություն», 2112 «Շահագործումից դուրս գտնվող հիմնական միջոցների արժեգրկում»:

Ենթաբաժնում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ենթաբաժին 210-ում ընդգրկված հաշիվների դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 22 **«ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ»**

Բաժին 22-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 220 «Շահագործման մեջ գտնվող որոշակի ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվներ», 221 «Շահագործումից դուրս գտնվող որոշակի ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվներ», 222 «Շահագործման մեջ գտնվող անորոշ ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվներ», 223 «Շահագործումից դուրս գտնվող անորոշ ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվներ», 224 «Գույքիլ»:

Ոչ նյութական ակտիվների և դրանց ամորտիզացիայի ու արժեգրկման հաշվառումը տարվում է ՀՀՍՄ 38 «Ոչ նյութական ակտիվներ» և ՀՀՍՄ 36 «Ակտիվների արժեգրկում» համաձայն: Համաձայն ՀՀՍՄ 21-ի՝ արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները ձեռքբերման ամսաթվին գրանցվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված տվյալ օրվա փոխարժեքով, իսկ հետագայում չեն ենթարկվում արտարժույթային վերագնահատման:

Բաժին 22-ում ընդգրկված հաշիվները հաշվառվում են նույն սկզբունքով, ինչ որ բաժին 21-ում ընդգրկված հաշիվների դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 23 **«ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀՎՈՂ ՈՉ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԿՏԻՎՆԵՐ»**

Բաժին 23-ը ներառվող հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է համաձայն ՖՀՍՄ 5 «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ»: Համաձայն ՀՀՍՄ 21-ի՝ արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները ձեռքբերման ամսաթվին գրանցվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված տվյալ օրվա փոխարժեքով, իսկ հետագայում չեն ենթարկվում արտարժույթային վերագնահատման:

ԲԱԺԻՆ 24 **«ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ ԲԱՆԿԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԻՋՈՑՆԵՐՈՒՄ ԵՎ ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐՈՒՄ»**

Բաժին 24-ում հաշվառվում են հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերման կամ բարելավման համար կատարված, սակայն դեռևս չկապիտալացված ծախսումները:

Ենթաբաժին 240

«Կապիտալ ներդրումներ կազմակերպության հիմնական միջոցներում»

24000 «Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում» - այս հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու կամ կառուցելու վրա կատարված ծախսումները հաշվառելու համար:

Կապիտալ ներդրումների գծով տրամադրված գումարները կատարողական ակտերի հիման վրա վերագրանցվում են որպես կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում՝

Դտ - 24000

Կտ - 19102

Հաշիվը կրեդիտագրվում է հիմնական միջոցի օբյեկտը շահագործման հանձնելիս՝

Դտ - Հիմնական միջոցների համապատասխան հաշիվ

Կտ - 24000

24000 հաշիվն օգտագործվում է մաս առկա հիմնական միջոցների բարելավմանն ուղղվող ծախսերի հաշվառման համար: Բարելավման աշխատանքներն ավարտելուց հետո այդ ծախսումները կապիտալացվում են՝ ավելացվելով հիմնական միջոցների արժեքին կամ դուրս են գրվում բանկի ծախսերով: Կատարված ծախսումների կապիտալացման կամ ծախսերով դուրսգրման չափանիշները ներկայացված են ՀՀՍՄ 16 «Հիմնական միջոցներ» ստանդարտում:

24010 «Կապիտալ ներդրումներ բանկի ոչ նյութական ակտիվներում» - այս հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության ոչ նյութական ակտիվների բարելավման վրա կատարված ծախսումները հաշվառելու համար: Հաշվառման սկզբունքը նույնն է, ինչ որ 24010 հաշվի դեպքում: Բարելավման աշխատանքներն ավարտելուց հետո այդ ծախսումները կապիտալացվում են՝ ավելացվելով ոչ նյութական ակտիվների արժեքին կամ դուրս են գրվում բանկի ծախսերով:

24020 «Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված հիմնական միջոցներում» - այս հաշիվը ներկայացնում է գործառնական վարձակալության համաձայն վարձակալ կազմակերպության տրամադրության տակ գտնվող հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումները հաշվառելու համար: Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ ներդրումները պարբերաբար ամորտիզացվում են կամ դրանց օգտակար ծառայության ժամկետի, կամ վարձակալության տևողության ընթացքում (ներառելով ցանկացած հնարավոր վերականգման ժամանակաշրջան, որի ընթացքում վարձակալությունը կնորացվի)՝ կախված նրանից, թե որ ժամկետն է ավելի կարճ: Հաշվառումը կատարվում է 24000 հաշվի հաշվառման սկզբունքով:

ԲԱԺԻՆ 25 «ԱՅԼ ԱԿՏԻՎՆԵՐ»

Բաժին 25-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 250 «Արագամաշ առարկաներ», 251 «Բռնագանձված գրավ-անշարժ գույք», 252 «Սառեցված հաշիվներ», 253 «Հետաձգված հարկային ակտիվներ», 254 «Այլ ակտիվներ»:

Ենթաբաժին 250 «Արագամաշ առարկաներ»

Արագամաշ առարկաների հաշվառումը կատարվում է ՀՀՍՄ 2-ի համաձայն: Ձեռքբերման պահին դրանք հաշվեկշռում գրանցվում են ինքնարժեքով՝

Դտ - 25000

Կտ - Դրամական միջոցներ

Հաշիվները կրեդիտագրվում են տնտեսական նյութերը և արագամաշ առարկաներն օգտագործման հանձնելու համար պահեստից դուրս գրելիս՝

Դտ - համապատասխան ծախսի հաշիվ

Կտ - 25000:

Ենթաբաժին 251 «Թանկարժեք քարեր»

Ենթաբաժին 251-ը նախատեսված է կազմակերպությունում պահվող և ճանապարհին գտնվող թանկարժեք քարերի հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 251-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվը՝ 2510 «Թանկարժեք քարեր»:

Ենթաբաժին 251-ի հաշիվներն ակտիվային են, իսկ դրանց հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ Ենթաբաժին 110-ի համապատասխան 1-ին և 2-րդ կարգի հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 252 «Հուշադրամներ»

Ենթաբաժին 252-ը նախատեսված է կազմակերպությունում պահվող և ճանապարհին գտնվող հուշադրամների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 252-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվը՝ 2520 «Հուշադրամներ»:

Ենթաբաժին 252-ի հաշիվներն ակտիվային են, իսկ դրանց հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ Ենթաբաժին 250-ի համապատասխան 1-ին և 2-րդ կարգի հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 253 «Բռնագանձված գրավ»

Ենթաբաժին 253-ում ներառված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից բռնագանձված գրավի հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 2530 «Բռնագանձված գրավ»

1-ին կարգի հաշիվ 2530-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից տրամադրված և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի և փոխատվությունների չմարման դեպքում բռնագանձված գրավի առարկայի հաշվառման համար:

25300 «Բռնագանձված գրավ-անշարժ գույք» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից տրամադրված և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի և փոխատվությունների չմարման դեպքում բռնագանձված անշարժ գույքի տեսքով գրավի առարկայի հաշվառման համար:

Նշված վարկերն ու փոխատվությունները դուրս են գրվում հաշվեկշռից ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստների հաշիվների միջոցներով, իսկ գրավը ճանաչվում է հաշվեկշռում վերջինիս իրական արժեքի և փոխառուի նկատմամբ պահանջի (ներառյալ գործառնական ծախսերը) նվազագույն մեծությամբ՝ միաժամանակ այդ գումարը ճանաչելով եկամուտ:

Դ-տ - 25300

Կտ - 6300 համապատասխան հաշիվ

Համաձայն օրենսդրության՝ այս ակտիվները պետք է վաճառվեն աճուրդի միջոցով: Այդ պատճառով դրանց համար ամորտիզացիա չի հաշվարկվում: Գրավը վաճառելիս բանկը տալիս է հետևյալ ձևակերպումները՝

ա) վաճառքի գինը հավասար է գրավի հաշվեկշռային արժեքին՝

Դ-տ - Դ-րամական միջոցներ

Կտ - 25300

բ) վաճառքի գինը բարձր է գրավի հաշվեկշռային արժեքից՝

Դ-տ - Դ-րամական միջոցներ

Կտ - 25300

Կտ - 3922 համապատասխան հաշիվ
զ) վաճառքի գինը ցածր է գրավի հաշվեկշռային արժեքից՝
Դտ - Դրամական միջոցներ
Դտ - 72301
Կտ - 25300:

25301 «Բռնագանձված գրավ-փոխադրամիջոցներ» - հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 25300 հաշվի դեպքում:

25302 «Բռնագանձված գրավ-այլ ակտիվներ» - հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 25300 հաշվի դեպքում:

Ենթաբաժին 254 «Մառեցված հաշիվներ»

Ենթաբաժին 254-ում ներառված հաշիվները նախատեսված են այլ կազմակերպություններում ունեցած այն հաշիվների հաշվառման համար, որոնց օգտագործումը կասեցված է՝ հաշվի կալանման կամ այլ պատճառներով:

1-ին կարգի հաշիվ 2540 «Մառեցված հաշիվներ»

25400 «Մառեցված հաշիվներ կենտրոնական բանկերում» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերում ունեցած այն հաշիվների հաշվառման համար, որոնց օգտագործումը կասեցված է՝ հաշվի կալանման կամ այլ պատճառներով:

25401 «Մառեցված հաշիվներ այլ անձանց մոտ» - հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 25400 հաշվի դեպքում:

Ենթաբաժին 255 «Հետաձգված հարկային ակտիվներ»

Ենթաբաժին 255-ում ներառված հաշիվը նախատեսված է նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների, չօգտագործված հարկային վնասը հաջորդ ժամանակաշրջաններ տեղափոխելու հետևանքով առաջացած շահութահարկի գծով հետաձգված հարկային ակտիվների առկայության և շարժի վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվառման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկ»:

Ենթաբաժին 256 «Այլ ակտիվներ»

Ենթաբաժին 256-ում ներառված հաշիվը նախատեսված է այն ակտիվների հաշվառման համար, որոնց համար առանձին հաշիվներ նախատեսված չեն:

ԿԱՐԳ 3 - 4 ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԲԱԺԻՆ 30 «ԹՂԹԱԿՑԱՅԻՆ ԵՎ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՇԻՎՆԵՐ»

Բաժին 30-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 300 «Թղթակցային և բանկային հաշիվներ», 301 «Բանկի հետ կապված ֆինանսական կազմակերպությունների թղթակցային և բանկային հաշիվներ», 302 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց բանկային հաշիվներ», 303 «Բանկի հետ կապված ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց բանկային հաշիվներ»:

Ենթաբաժին 300 «Թղթակցային և բանկային հաշիվներ»

Ենթաբաժին 300-ը նախատեսված է բանկում ֆինանսական կազմակերպությունների թղթակցային և բանկային հաշիվների և դրանց դիմաց հաշվեգրված տոկոսների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 300-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվը՝ 3000 «Բանկերի թղթակցային հաշիվներ», 3001 «Ֆինանսական կազմակերպությունների բանկային հաշիվներ»:

1-ին կարգի հաշիվ 3000 «Բանկերի թղթակցային հաշիվներ»

1-ին կարգի հաշիվ 3000-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն պատկանում են կրեդիտում արտացոլվում են բանկերի թղթակցային հաշիվների մնացորդի և դրա դիմաց հաշվեգրված տոկոսների աճը, դեբետում՝ նվազումը:

30000 «Կենտրոնական բանկերի թղթակցային հաշիվներ» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերի թղթակցային հաշիվներում դրամական միջոցների առկայությունն ու շարժը:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է կենտրոնական բանկերի թղթակցային հաշիվներին միջոցներ մուտքագրելիս՝

Դտ - Դրամական միջոցներ
Կտ - 30000

Հաշիվը դեբետագրվում է կենտրոնական բանկերի թղթակցային հաշիվների միջոցներ դիմաց տոկոսներ վճարելիս՝

Դտ - 30001
Կտ - Դրամական միջոցներ:

30001 «Կենտրոնական բանկերի թղթակցային հաշիվների դիմաց հաշվեգրված տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկի թղթակցային հաշիվների դիմաց վճարվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է բանկերի թղթակցային հաշիվների միջոցների դիմաց տոկոսների հաշվեգրում կատարելիս՝

Դտ - 70000
Կտ - 30001

Հաշիվը դեբետագրվում է բանկերի թղթակցային հաշիվների միջոցներ դիմաց տոկոսներ վճարելիս՝

Դտ - 30001
Կտ - Դրամական միջոցներ:

30002 «Բանկերի թղթակցային հաշիվներ» - հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 30000 հաշվի դեպքում:

30003 «Բանկերի թղթակցային հաշիվների դիմաց հաշվեգրված տոկոսներ» - հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 30001 հաշվի դեպքում:

Բաժին 30-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվներ 30000-ի և 30001-ի դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 31

«ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏԱՄԱՐ»

Բաժին 31-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 310 «Պարտավորություններ կենտրոնական բանկերի նկատմամբ», 311 «Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և սոցիալական ապահովության հիմնադրամի նկատմամբ», 312 «Պարտավորություններ այլ պետությունների կառավարությունների նկատմամբ»:

Ենթաբաժին 310

«Պարտավորություններ կենտրոնական բանկերի նկատմամբ»

Ենթաբաժին 310-ը նախատեսված է բանկում կենտրոնական բանկերից ստացված վարկերի և դրանց դիմաց հաշվեգրված տոկոսների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 310-ը ներառում է հետևյալ 1-ին կարգի հաշիվները՝ 3100 «Կենտրոնական բանկերից ցտացված վարկեր», 3101 «Կենտրոնական բանկերից ներգրավված ավանդներ»:

1-ին կարգի հաշիվ 3100

«Կենտրոնական բանկից ստացված վարկեր»

1-ին կարգի հաշիվ 3100-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն պասիվային են՝ կրեդիտում արտացոլվում են կենտրոնական բանկերից ստացված վարկերի և դրանց դիմաց հաշվեգրված տոկոսների աճը, դեբետում՝ նվազումը:

31000 «Կենտրոնական բանկերից ստացված վարկեր» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերից ստացված վարկերի հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է ՀՀ կենտրոնական բանկից վարկ ստանալիս՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 31000

Հաշիվը դեբետագրվում է ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված վարկը մարելիս՝

Դտ - 31000

Կտ - Դրամական միջոցներ:

31001 «Կենտրոնական բանկերից ստացված վարկերի դիմաց հաշվեգրված տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կենտրոնական բանկերից ստացված վարկերի դիմաց վճարվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է կենտրոնական բանկից ստացված վարկերի դիմաց տոկոսներ հաշվեգրելիս՝

Դտ - 70100

Կտ - 31001

Հաշիվը դեբետագրվում է կենտրոնական բանկերից ստացված վարկերի դիմաց տոկոսները վճարելիս՝

Դտ - 31001
Կտ - Դրամական միջոցներ:

Բաժին 31-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվներ 31000-ի և 31001-ի դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 32 **«ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏԱՍԱՐ»**

Բաժին 32-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 320 «Ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդներ», 321 «Բանկի հետ կապված ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդներ», 322 «Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ», 323 «Կազմակերպության հետ կապված ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ», 324 «Այլ պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների գծով»:

Ենթաբաժին 320 **«Ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդներ»**

Ենթաբաժին 320-ը նախատեսված է բանկում ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ցպահանջ և ժամկետային ավանդների, ինչպես նաև դրանց դիմաց հաշվեգրված տոկոսների հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 3200 **«Ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ցպահանջ ավանդներ»**

1-ին կարգի հաշիվ 3200-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն պասիվային են՝ կրեդիտում արտացոլվում են ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ցպահանջ ավանդների և դրանց դիմաց հաշվեգրված տոկոսների աճը, դեբետում՝ նվազումը:

32000 «Բանկերից ներգրավված ցպահանջ ավանդներ» - հաշիվը նախատեսված է բանկերից ներգրավված ցպահանջ ավանդների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է բանկերից ցպահանջ ավանդ ներգրավելիս՝

Դտ - Դրամական միջոցներ
Կտ - 32000

Հաշիվը դեբետագրվում է բանկերից ներգրավված ավանդը մարելիս՝

Դտ - 32000
Կտ - Դրամական միջոցներ:

32001 «Բանկերից ներգրավված ցպահանջ ավանդների դիմաց հաշվեգրված տոկոսներ»
- հաշիվը նախատեսված է բանկերից ներգրավված ցպահանջ ավանդների դիմաց վճարվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է բանկերից ներգրավված ցպահանջ ավանդների դիմաց տոկոսներ հաշվեգրելիս՝

Դտ - 70021
Կտ - 32001

Հաշիվը դեբետագրվում է բանկերից ներգրավված ցպահանջ ավանդների դիմաց տոկոսները վճարելիս՝

Դտ - 32001
Կտ - Դրամական միջոցներ:

Բաժին 32-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվներ 32000-ի և 32001-ի դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 33 **«ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ** **ՉՀԱՆԴԻՍԱՅՈՂ ԱՆՉԱՆՑ ՆԿԱՏԱՄԱՐ»**

Բաժին 33-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 330 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանցից ներգրավված ավանդներ», 331 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանցից ստացված փոխառություններ», 332 «Կազմակերպության հետ կապված ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանցից ստացված փոխառություններ», 333 «Մասնակիցներից ստացված փոխառություններ»:

Բաժին 33-ում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ բաժին 32-ում ընդգրկված հաշիվների դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 34 **«ՌԵՊՈ ՀԱՄԱՉԱՅՆԱԳՐԵՐ»**

Բաժին 34-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 340 «Ռեպո համաձայնագրեր կենտրոնական բանկերի հետ», 341 «Ռեպո համաձայնագրեր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ», 342 «Ռեպո համաձայնագրեր ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց հետ», 343 «Արժույթային ռեպո համաձայնագրեր կենտրոնական բանկերի հետ», 344 «Արժույթային ռեպո համաձայնագրեր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ», 345 «Արժույթային ռեպո համաձայնագրեր ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց հետ»:

Ենթաբաժին 340 **«Ռեպո համաձայնագրեր կենտրոնական բանկերի հետ»**

Ենթաբաժին 340-ը նախատեսված է կենտրոնական բանկերի հետ կնքված այն ռեպո համաձայնագրերի համար, որոնց շրջանակներում կազմակերպությունը տրամադրում է արժեթղթեր կամ արտարժույթ ՀՀ դրամ ներգրավելու նպատակով:

1-ին կարգի հաշիվ 3400 **«Ռեպո համաձայնագրեր կենտրոնական բանկերի հետ»**

1-ին կարգի հաշիվ 3400-ում ընդգրկված հաշիվների պասիվային են, դեբետագրվում են ռեպո պայմանագրերի կնքման, իսկ կրեդիտագրվում, դրանց ժամկետի ավարտի կամ վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում:

34000 «Ռեպո համաձայնագրեր կենտրոնական բանկերի հետ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից կենտրոնական բանկերի հետ կնքված ռեպո պայմանագրերի հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է՝
Դ-տ - Դրամական միջոցներ
Կտ - 34000

Միաժամանակ կատարվում են հետևյալ թղթակցումները

Դ-տ - 180 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ - արժեթղթերի համապատասխան հաշիվ

34001 «Կենտրոնական բանկերի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի դիմաց հաշվեգրված տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից կենտրոնական բանկերի հետ կնքված ռեպո պայմանագրերի դիմաց հաշվեգրված տոկոսների հաշվառման համար::

Հաշիվը կրեդիտագրվում է՝

Դ-տ - 70400
Կտ - 34001

Բաժին 34-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն եղանակով, ինչ որ հաշիվներ 34000-ի և 34001-ի դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 35

«ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՊՈ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԵՐԻ ԵՎ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐԻ ԳԾՈՎ»

Բաժին 35-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 350 «Պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերի գծով կենտրոնական բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ», 351 «Պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերի գծով ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց նկատմամբ», 352 «Պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժույթի գծով կենտրոնական բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ», 353 «Պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժույթի գծով ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց նկատմամբ», 354 «Պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերի համար հաշվեգրված եկամուտների գծով կենտրոնական բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ», 355 «Պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերի համար հաշվեգրված եկամուտների գծով ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց նկատմամբ», 356 «Պարտավորություններ փոխառությամբ ստացված արժեթղթերի գծով կենտրոնական բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ», 357 «Պարտավորություններ փոխառությամբ ստացված արժեթղթերի գծով ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց նկատմամբ», 358 «Պարտավորություններ փոխառությամբ ստացված արժեթղթերի համար հաշվեգրված եկամուտների գծով կենտրոնական բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ», 359 «Պարտավորություններ փոխառությամբ ստացված արժեթղթերի համար հաշվեգրված եկամուտների գծով ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանց նկատմամբ»:

Բաժին 35-ի հաշիվները օգտագործվում են ռեպո համաձայնագրերի շրջանակներում ձեռք բերված արժեթղթերը կամ արժույթը վերավաճառելու դեպքում, ինչպես նաև համաձայնագրերի շրջանակներում ձեռք բերված արժեթղթերի դիմաց հաշվարկված և ստացված տոկոսների կամ նմանատիպ այլ եկամուտների առաջացման դեպքում, եթե դրանք անմիջապես չեն փոխանցվել պայմանագրի մյուս կողմին:

Ենթաբաժին 350

«Պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերի գծով կենտրոնական բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ենթաբաժին 350-ը նախատեսված է կենտրոնական բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերի

վերավաճառքի արդյունքում կազմակերպության մոտ ծագած պարտավորությունների հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 3500

«Պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերի գծով կենտրոնական բանկերի նկատմամբ»

1-ին կարգի հաշիվ 3500-ում ընդգրկված հաշիվների պասիվային են, դեբետագրվում են ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերի վերավաճառքի արդյունքում, իսկ կրեդիտագրվում, վերավաճառված արժեթղթերի վերադարձման դեպքում:

35000 «Պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված ՀՀ ԿԲ կողմից քողարկված արժեթղթերի գծով» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից կենտրոնական բանկերի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի շրջանակներում ձեռք բերված արժեթղթերի վերավաճառքի արդյունքում ձևավորված արժեթղթերի գծով պարտավորությունների հաշվառման համար::

Հաշիվը կրեդիտագրվում է՝

Դտ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 35000

Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված արժեթղթի գծով պարտավորությունները վերագնահատվում են իրական արժեքով՝ թղթակցելով համապատասխան եկամտային կամ ծախսային հաշիվների հետ:

Ենթաբաժիններ 350-ում, 351-ում, 352-ում 353-ում, 356-ում և 357-ում ընդգրկված հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն եղանակով, ինչ որ հաշիվ 35000-ի դեպքում: Ենթաբաժիններ 354-ում, 355-ում, 358-ում և 359-ում ընդգրկված հաշիվների հաշվառման ժամանակ արժեթղթերից ստացվելիք եկամուտը թղթակցում է եկամուտների հաշիվների հետ:

ԲԱԺԻՆ 36

«ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐՈՎ»

Բաժին 35-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 360 «Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով», 361 «Հաշվարկային պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով», 362 «Հաշվարկային պարտավորություններ սառեցված ակրեդիտիվների գծով»:

Ենթաբաժին 360

«Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով»

Ենթաբաժին 360-ը նախատեսված է բանկի կողմից ընդունված չեկերի և այլ վճարային փաստաթղթերի գծով հաճախորդի նկատմամբ պարտավորությունների (բացառությամբ բյուջե փոխանցման ենթակա գումարների) հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 3600

«Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով»

36000 «Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով» - հաշիվը կրեդիտագրվում է չեկերի և այլ վճարային փաստաթղթերի վճարման հանձնարարագիր ստանալու դեպքում՝

Դտ - Հաճախորդների բանկային հաշիվ կամ այլ հաշիվներ

Կտ - 36000:

Հաշիվը դեբետագրվում է չեկերի և այլ վճարային փաստաթղթերի դիմաց վճարում կատարելիս՝

Դտ - 36000
Կտ - Դրամական միջոցներ:

36001 «Հաշվարկային պարտավորություններ այլ վճարային փաստաթղթերով» - հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 36000-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 361 **«Հաշվարկային պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով»**

1-ին կարգի հաշիվ 3610

«Հաշվարկային պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված ակրեդիտիվների գծով»

36100 «Հաշվարկային պարտավորություններ բանկերին տրված ակրեդիտիվների գծով»
- հաշիվը նախատեսված է բանկի կողմից բանկերին տրված ակրեդիտիվների (հոժարագրերի) ակցեպտավորման հաշվառման համար: Հոժարագրերն ակցեպտավորելով՝ բանկը պարտավորվում է բանկի կամ հաճախորդի համար վճարում կատարել երրորդ անձին (մատակարարին)՝

Դտ - 18000
Կտ - 36100

Հաշիվը դեբետագրվում է մատակարարին վճարում կատարելիս՝

Դտ - 36100
Կտ - Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժին 361-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 36100-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 362 **«Հաշվարկային պարտավորություններ սառեցված ակրեդիտիվների գծով»**

Ենթաբաժին 362-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ենթաբաժին 361-ի դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 37 **«ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԹՈՂԱՐԿՎԱԾ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ, ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԵՎ ՀԵԶԱՎՈՐՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՈՎ ՊԱՀՎՈՂ ԱԾԱՆՑՅԱԼ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ»**

Բաժին 37-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժիններից՝ 370 «Կազմակերպության կողմից քողարկված արժեթղթեր», 371 «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ», 372 «Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ», 373 «Հեջավորման նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ», 374 «Առևտրային նպատակներով պահվող այլ պարտավորություններ»: Հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. ներկայացումը» և ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտների սկզբունքներին համապատասխան:

Ենթաբաժին 370
«Կազմակերպության կողմից թողարկված արժեթղթեր»

Ենթաբաժին 370-ը նախատեսված է բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի և դրանց դիմաց հաշվեգրված տոկոսների (գեղչատոկոսների) հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 3700
«Կազմակերպության կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ»

37000 «Կազմակերպության կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ» - հաշիվը նախատեսված է բանկի կողմից թողարկված և տեղաբաշխված սերտիֆիկատների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է բանկի կողմից թողարկված սերտիֆիկատները տեղաբաշխելիս՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ
Կտ - 37000

Հաշիվը դեբետագրվում է բանկի կողմից թողարկված սերտիֆիկատները մարելիս կամ հետ գնելիս՝

Կտ - 37000
Դ-տ - Դրամական միջոցներ:

37001 «Կազմակերպության կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատների դիմաց հաշվեգրված տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատների դիմաց վճարվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է ավանդային սերտիֆիկատների դիմաց վճարվելիք տոկոսներ հաշվեգրելիս՝

Դ-տ - 71003
Կտ - 37001

Հաշիվը դեբետագրվում է ավանդային սերտիֆիկատների դիմաց տոկոսներ վճարելիս՝

Դ-տ - 37001
Կտ - Դրամական միջոցներ:

1-ին կարգի հաշիվ 3701
«Կազմակերպության կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր»

37010 «Կազմակերպության կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթերի հաշվառման համար:

Կազմակերպության կողմից թողարկված գեղչատոկոսային արժեթուղթը հաշվեկշռում գրանցում է անվանական արժեքով, հետևյալ ձևակերպմամբ՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ
Դ-տ - 37011 (անվանական արժեքի և իրացման գնի տարբերության չափով)
Կտ - 37010

Հաշիվը դեբետագրվում է թողարկված արժեթղթերի մարման դեպքում՝

Դ-տ - 37010
Կտ - Դրամական միջոցներ:

37011 «Կազմակերպության կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթերի գեղչատոկոս» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից թողարկված գեղչատոկոսային արժեթղթերի գեղչի հաշվառման համար:

Ձեղչատոկոսի ամորտիզացիան իրականացվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, հետևյալ ձևակերպմամբ՝

Դ-տ - 70620
Կտ - 37011:

1-ին կարգի հաշիվ 3702
«Կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր»

37020 «Կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր» - այս հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային եկամուտ ապահովող արժեթղթերի հաշվառման համար:

Կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերը հաշվեկշռում գրանցվում են իրենց անվանական արժեքով: Եթե արժեթուղթը վաճառվել է զեղչատոկոսով կամ հավելավճարով, ապա վաճառքի գնի ու անվանական արժեքի տարբերության գումարները գրանցվում են, համապատասխանաբար՝ 37021 կամ 37022 հաշիվներում:

Թողարկված տոկոսային արժեթղթերը տեղաբաշխելիս տրվում են հետևյալ ձևակերպումները՝

ա) զեղչատոկոսի դեպքում՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ

Դ-տ - 37021

Կտ - 37020

բ) հավելավճարի դեպքում՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 37020

Կտ - 37022

Արժեթղթերի մարման դեպքում տրվում են հետևյալ ձևակերպումները՝

Դ-տ - 37020

Կտ - Դրամական միջոցներ:

37021 «Կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի զեղչատոկոս»

- հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային եկամուտ ապահովող արժեթղթերի զեղչի հաշվառման համար:

Ջեղչատոկոսի ամորտիզացիան իրականացվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, հետևյալ ձևակերպմամբ՝

Դ-տ - 70621

Կտ - 37021:

37022 «Կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի հավելավճար»

- հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային եկամուտ ապահովող արժեթղթերի հավելավճարի հաշվառման համար:

Հավելավճարի ամորտիզացիան իրականացվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, հետևյալ ձևակերպմամբ՝

Դ-տ - 37022

Կտ - 70621:

37023 «Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի դիմաց հաշվեգրված տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի գծով վճարվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է վճարվելիք տոկոսները հաշվեգրելիս՝

Դ-տ - 70621

Կտ - 37023

Հաշիվը դեբետագրվում է արժեթղթերի դիմաց տոկոսներ վճարելիս՝

Դ-տ - 37023

Կտ - Դրամական միջոցներ:

1-ին կարգի հաշիվ 3703
«Կազմակերպության կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր»

ՀՀՍՍ 32 համաձայն՝ այն արտոնյալ բաժնետոմսերը, որոնք բավարարում են ֆինանսական պարտավորության բնութագրին, հաշվեկշռում ճանաչվում են որպես այդպիսին: Հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ մնացած ֆինանսական պարտավորությունների դեպքում:

1-ին կարգի հաշիվ 3704
«Կազմակերպության կողմից թողարկված այլ արժեթղթեր»

Այս ենթաբաժինը նախատեսված է բանկի կողմից թողարկված այլ արժեթղթերի և դրանց դիմաց հաշվեգրված տոկոսների հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ մնացած ֆինանսական պարտավորությունների դեպքում:

Ենթաբաժին 371
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ

Ենթաբաժին 371-ում ընդգրկված հաշիվներն նախատեսված են շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ հաշվառման համար:

Հաշվառումը տարվում է ՀՀՍՍ 32, ՀՀՍՍ 39 ստանդարտների և այլ կարգերի համաձայն:

Ենթաբաժին 372
«Առևտրական նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ»

Ենթաբաժին 372-ում ընդգրկված հաշիվներն նախատեսված են առևտրական նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքների հաշվառման համար:

Հաշվեկշռում ածանցյալ գործարքը արտացոլվում է պայմանագրի ձեռքբերման օրվանից: Հաշվառումը տարվում է իրական արժեքով՝ վերագնահատման արդյունքն արտացոլելով եկամուտներում կամ ծախսերում:

Հաշվառումը տարվում է ՀՀՍՍ 32, ՀՀՍՍ 39 ստանդարտների և այլ կարգերի համաձայն:

Ենթաբաժին 373
«Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ»

Ենթաբաժին 373-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են հեջավորման ածանցյալ գործիքների հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է ՀՀՍՍ 32, ՀՀՍՍ 39 ստանդարտների և այլ կարգերի համաձայն:

Ենթաբաժին 374
«Առևտրային նպատակներով պահվող այլ պարտավորություններ»

Ենթաբաժին 374-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են առևտրային նպատակներով պահվող այլ պարտավորությունների հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է ՀՀՍՍ 32, ՀՀՍՍ 39 ստանդարտների և այլ կարգերի համաձայն:

ԲԱԺԻՆ 38
«ԱՅԼ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ՎՃԱՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ»

Բաժին 38-ը բաղկացած է հետևյալ ենթաբաժիններից՝ 380 «Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ», 381 «Ֆինանսական վարձակալության դիմաց չկրած ֆինանսական ծախսեր», 382 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման գծով վճարվելիք գումարներ», 383 «Վճարման ենթակա շահաբաժիններ», 384 «Պարտավորություններ ավանդների ապահովագրության գծով», 385 «Պարտավորություններ ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի գծով», 386 «Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ»:

Ենթաբաժին 380 «Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ»

Ենթաբաժին 380-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են այլ անձանց ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 17 «Վարձակալություն» ստանդարտի համաձայն:

1-ին կարգի հաշիվ 3800 «Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ»

38000 «Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ» - հաշիվը նախատեսված է ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է հիմնական միջոցները ֆինանսական վարձակալության վերցնելու դեպքում՝

Դտ - 21006

Կտ - 3800 համապատասխան հաշիվ

Դտ - 3810 համապատասխան հաշիվ:

Հաշիվը դեբետագրվում է վարձավճարները վճարելիս՝

Դտ - 3800

Կտ - Դրամական միջոցներ

Ենթաբաժին 381 «Ֆինանսական վարձակալության դիմաց չկրած ֆինանսական ծախսեր»

Ենթաբաժին 381-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են ֆինանսական վարձակալությամբ վերցված ակտիվի դիմաց վարձավճարների վճարման գծով պարտավորության և իրական արժեքի տարբերությունների հաշվառման համար: Այս ենթաբաժինը հաշիվները ակտիվային են, կարգավորող և ունեն դեբետային մնացորդ:

Հաշվառումը տարվում է ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն:

1-ին կարգի հաշիվ 3810 «Ֆինանսական վարձակալության դիմաց չկրած ֆինանսական ծախսեր»

38100 «Ֆինանսական վարձակալության դիմաց չկրած ֆինանսական ծախսեր բանկերի գծով» - հաշիվը նախատեսված է բանկերից ֆինանսական վարձակալությամբ վերցված ակտիվի դիմաց վարձավճարների վճարման գծով պարտավորության և իրական արժեքի տարբերությունների հաշվառման համար:

Հաշիվը դեբետագրվում է ակտիվը ֆինանսական վարձակալության վերցնելու ժամանակ՝

Դտ - ակտիվի համապատասխան հաշիվ

Դտ - 38100

Կտ - 38000:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է չկրած ֆինանսական ծախսերը ծախսերին պարբերաբար հաշվեգրելու ժամանակ՝

Դտ - 70600

Կտ - 38100:

Ենթաբաժին 381-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 38100-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 382

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման գծով վճարվելիք գումարներ»

Ենթաբաժին 382-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են արժեթղթի փաթեթի կառավարման համար այլ անձանց վճարվող գումարների հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 3820

«Այլ անձանց արժեթղթերի փաթեթի կառավարման գծով վճարվելիք գումարներ»

38200 «Բանկերին արժեթղթերի փաթեթի կառավարման գծով վճարվելիք գումարներ» - հաշիվները նախատեսված են արժեթղթի փաթեթի կառավարման համար բանկերին վճարվող գումարների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է հավատարմագրային կառավարման պայմանագրերի գծով բանկերին վճարվելիք գումարները հաշվեգրելիս՝

Դ-տ - 71006

Կտ - 38200

Հաշիվը դեբետագրվում է հավատարմագրային կառավարման պայմանագրերի գծով վճարում կատարելիս՝

Դ-տ - 38200

Կտ - Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժին 382-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 38200-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 383

«Վճարման ենթակա շահաբաժիններ»

1-ին կարգի հաշիվ 3830

«Վճարման ենթակա շահաբաժիններ»

Ենթաբաժին 383-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից թողարկված արտոնյալ և հասարակ բաժնետոմսերի դիմաց վճարվելիք շահաբաժինների հաշվառման համար:

38300 «Վճարման ենթակա շահաբաժիններ բանկերին» - հաշիվը նախատեսված է բանկերին կազմակերպության կողմից թողարկված արտոնյալ և հասարակ բաժնետոմսերի դիմաց վճարվելիք շահաբաժինների հաշվառման համար:

Շահաբաժինները հայտարարելիս բանկը ձևակերպում է՝

Դ-տ - 5200 համապատասխան հաշիվ

Կտ - 38300

Շահաբաժինները վճարելիս՝

Դ-տ - 38300

Կտ - Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժին 383-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 38300-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 384

«Պարտավորություններ ավանդների ապահովագրության գծով»

Ենթաբաժին 384-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են ավանդների ապահովագրության գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված գումարների հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 3840

«Պարտավորություններ ավանդների ապահովագրության գծով»

38400 «Պարտավորություններ ավանդների ապահովագրության գծով» - այս հաշիվը նախատեսված է ավանդների ապահովագրության գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված գումարների հաշվառման համար: Հաշվեգրում կատարելիս ձևակերպվում է՝

Դ-տ - 70601

Կտ - 38400

Վճարում կատարելիս ձևակերպվում է՝

Դ-տ - 38400

Կտ - Դրամական միջոցներ:

1-ին կարգի հաշիվ 3841

«Պարտավորություններ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով»

38410 «Պարտավորություններ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով» - այս հաշիվը նախատեսված է ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված գումարների հաշվառման համար: Հաշվեգրում կատարելիս ձևակերպվում է՝

Դ-տ - 71124

Կտ - 38410

Վճարում կատարելիս ձևակերպվում է՝

Դ-տ - 38410

Կտ - Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժին 385

«Պարտավորություններ ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի գծով»

Ենթաբաժին 385-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են ֆինանսական հաշտարարի գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված գումարների հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 3850

«Պարտավորություններ ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի գծով»

38500 «Պարտավորություններ ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի գծով» - այս հաշիվը նախատեսված է ֆինանսական հաշտարարի գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված գումարների հաշվառման համար: Հաշվեգրում կատարելիս ձևակերպվում է՝

Դ-տ - 71300

Կտ - 38500

Վճարում կատարելիս ձևակերպվում է՝

Դ-տ - 38500

Կտ - Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժին 386

«Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ»

Ենթաբաժին 386-ում ընդգրկված հաշիվը նախատեսված է հաճախորդներից կամ այլ աղբյուրներից ստացված վճարումների հաշվառման համար, որոնք կատարվել են

կազմակերպության կողմից մատուցվելիք ծառայությունների դիմաց, սակայն վերաբերում են ապագա ժամանակաշրջանին:

1-ին կարգի հաշիվ 3860
«Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ»

38600 «Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ» - այս հաշիվը ներկայացնում է հաճախորդներից կամ այլ աղբյուրներից ստացված վճարումները՝ կազմակերպության կողմից մատուցվելիք ծառայությունների դիմաց, որոնք վերաբերում են ապագա ժամանակաշրջանին: Ծառայությունները մատուցելուց, իսկ վարկերի դեպքում՝ պայմանագրով նախատեսված ժամկետը լրանալուց հետո և/կամ դրան գուգահեռ, այս հաշվի գումարները փոխանցվում են 60 կարգի համապատասխան հաշիվներին: Այս հաշվում հաշվառվում են նաև տրամադրված վարկերի դիմաց պայմանագրով սահմանված ժամկետից շուտ վճարվող (կանխավճարվող) տոկոսագումարները:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտների չափով՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 38600:

Հաշիվը դեբետագրվում է ապագա ժամանակաշրջանում ճանաչված եկամտի չափով՝

Դ-տ - 38600

Կտ - Համապատասխան եկամտային հաշիվներ:

ԲԱԺԻՆ 39
«ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ»

Բաժին 39-ը բաղկացած է հետևյալ ենթաբաժիններից՝ 390 «Հաշվարկներ կազմակերպության և իր մասնաճյուղերի միջև», 391 «Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով», 392 «Ներքին և արտաքին կրեդիտորական պարտքեր», 393 «Տարանցիկ հաշիվներ»:

Ենթաբաժին 390
«Հաշվարկներ կազմակերպության և իր մասնաճյուղերի միջև»

Ենթաբաժին 390-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են այն գումարների հաշվառման համար, որոնք առաջանում են բանկի և մասնաճյուղերի միջև փոխադարձ հաշվարկների արդյունքում: Հաշվետվությունը ներկայացնելու կամ հրապարակելու ժամանակ այս հաշիվը ենթակա է զրոյացման: Զրոյացման արդյունքում առաջացած մնացորդը դասակարգվում է համապատասխան հաշիվներին: Եթե դա անհնար է, ապա անհրաժեշտ է առաջացած մնացորդը գրանցել 1922 կամ 4300 հաշիվների վրա: Հաջորդ օրը մնացորդը վերականգնվում է այս հաշվին:

Ենթաբաժին 391
«Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով»

Ենթաբաժին 391-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով կրեդիտորական պարտքերի հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 3910
«Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով»

39100 «Կրեդիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով» - այս հաշիվը նախատեսված է հաշվարկված շահութահարկի գծով բանկի պարտավորությունների հաշվառման համար:

Հաշիվը կրեդիտագրվում է հաշվարկված շահութահարկի գումարի չափով՝

Դ-տ - 74100

Կտ - 39100

Հաշիվը դեբետագրվում է շահութահարկի գծով պարտավորությունները դուրս գրելիս՝ քրթակցելով 20110 «Կանխավճարներ շահութահարկի գծով» հաշվի հետ՝

Դտ - 39100 «Կրեդիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով»

Կտ - 20110 «Կանխավճարներ շահութահարկի գծով»:

Ենթաբաժին 391-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 39100-ի դեպքում:

Ենթաբաժին 392 «Ներքին և արտաքին կրեդիտորական պարտքեր»

Ենթաբաժին 392-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 39100-ի դեպքում:

1-ին կարգի հաշիվ 3922 «Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական հիմնադրամի համալրման գծով»

39220 «Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական հիմնադրամի համալրման գծով նկատմամբ» - հաշիվը նախատեսված է նոր ստեղծվող բանկերի կանոնադրական հիմնադրամի ձևավորման և գործող բանկերի կանոնադրական հիմնադրամի համալրման նպատակով՝ մինչև ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված կարգով կանոնադրական հիմնադրամի գրանցումը, որից հետո այս հաշիվը փակվում է, իսկ դրանում հաշվառված միջոցներն օգտագործվում են բանկի հայեցողությամբ:

Հաշիվը դեբետագրվում է կանոնադրական հիմնադրամի ձևավորման և համալրման դեպքում՝

Դտ - 10102

Կտ - 39220

Կանոնադրական հիմնադրամի ձևավորումից կամ համալրումից հետո այս հաշիվը փակվում է:

Ենթաբաժին 393 «Տարանցիկ հաշիվներ»

Ենթաբաժին 393-ում ընդգրկված մնացած հաշիվը նախատեսված է այն չպարզաբանված պարտավորությունների հաշվառման համար, որոնք դեռևս չեն վերագրվել հաշվետերերի համապատասխան հաշիվներին: Մեկ բանկային օրվա ընթացքում չպարզաբանված գումարը պետք է դուրս գրվի այս հաշվից և վերադարձվի այն ուղարկողի հաշվին:

ԲԱԺԻՆ 40 «ՀԵՏԱԶԳՎԱԾ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»

Բաժին 40-ում ընդգրկված մնացած հաշիվը նախատեսված է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքով առաջացած շահութահարկի գծով հետաձգված հարկային պարտավորությունների առկայության և շարժի վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների հաշվառման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկ» ստանդարտում:

ԲԱԺԻՆ 41
«ԱԿՏԻՎՆԵՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՇՆՈՐՀՆԵՐ»

Բաժին 41-ում ընդգրկված մնացած հաշիվը նախատեսված է ակտիվներին վերաբերող շնորհների վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար: Ակտիվներին վերաբերող շնորհների հաշվապահական հաշվառման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՍՄ 20 ստանդարտում:

ԲԱԺԻՆ 42
«ՊԱՀՈՒՍՏՆԵՐ»

Բաժին 42-ում ընդգրկված մնացած հաշիվը նախատեսված է որպես պարտավորություն ճանաչվող պահուստների առկայության և շարժի վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար: Պահուստներ ձևավորվում են բանկային երաշխիքների և այլ պարտավորությունների գծով: Պահուստների հաշվառման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՍՄ 37 «Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ» ստանդարտում:

ԲԱԺԻՆ 43
«ԱՅԼ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»

Բաժին 43-ում ընդգրկված մնացած հաշիվը նախատեսված է այն պարտավորությունների ու դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսների հաշվառման համար, որոնց համար առանձին հաշիվներ նախատեսված չեն:

ԿԱՐԳ 5 ԿԱՊԻՏԱԼ

ԲԱԺԻՆ 50
«ԿԱՆՈՆԱԴՐԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»

Բաժին 51-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 500 «Բաժնետոմսեր», 511 «Բաժնեմասեր և փայամասնակցություններ»:

Ենթաբաժին 500
«Բաժնետոմսեր»

1-ին կարգի հաշիվ 5000
«Սովորական բաժնետոմսեր»

50000 «Սովորական բաժնետոմսեր-անվանական արժեք» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից թողարկված սովորական բաժնետոմսերի հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքով: Հաշիվը կրեդիտագրվում է սովորական բաժնետոմսերի (այդ թվում նաև՝ լրացուցիչ) թողարկման դեպքում:

50001 «Սովորական բաժնետոմսեր-էմիսիոն եկամուտ» - այս հաշվում հաշվառվում է ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը:

50002 «Սովորական բաժնետոմսեր-գեղջ» - այս հաշվում հաշվառվում է ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած բացասական տարբերությունը:

1-ին կարգի հաշիվ 5001
«Արտոնյալ բաժնետոմսեր»

50010 «Արտոնյալ բաժնետոմսեր-անվանական արժեք» - հաշիվը նախատեսված է բանկի կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսերի հաշվառման համար: Հաշվառումը տարվում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքով: Հաշիվը կրեդիտագրվում է արտոնյալ բաժնետոմսերի (այդ թվում՝ նաև լրացուցիչ) թողարկման դեպքում:

50011 «Արտոնյալ բաժնետոմսեր-էմիսիոն եկամուտ» - այս հաշվում հաշվառվում է ներդրողների կողմից արտոնյալ բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը:

50012 «Արտոնյալ բաժնետոմսեր-գեղչ» - այս հաշվում հաշվառվում է ներդրողների կողմից արտոնյալ բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած բացասական տարբերությունը:

Ենթաբաժին 501 «Բաժնեմասեր և փայամասնակցություններ»

1-ին կարգի հաշիվ 5010 «Բաժնեմասեր և փայամասնակցություններ»

50100 «Բաժնեմասեր» - հաշիվը նախատեսված է ՍՊԸ հանդիսացող կազմակերպությունների կանոնադրական հիմնադրամի միջոցների հաշվառման համար:

50101 «Փայամասնակցություններ» - հաշիվը նախատեսված է կոոպերատիվ հանդիսացող կազմակերպությունների կանոնադրական հիմնադրամի միջոցների հաշվառման համար:

ԲԱԺԻՆ 51 «ՀԵՏ ԳՆՎԱԾ ԵՎ ՉՎՃԱՐՎԱԾ ԿԱՊԻՏԱԼ»

Բաժին 51-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 510 «Հետ գնված կապիտալ», 511 «Չվճարված կապիտալ»:

Բաժին 51-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից հետ գնված կամ ձեռք բերված բաժնային արժեթղթերի ընդհանրացման համար: Հաշիվներն ակտիվային են, կարգավորող:

Հաշվի դեբետում արտացոլվում են բաժնետիրական ընկերությունների կողմից թողարկված, բայց չտեղաբաշխված, կազմակերպության կողմից հետ գնված կամ ձեռք բերված բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, ինչպես նաև մասնակիցների (հիմնադիրների) պարտքը բանկի կապիտալում ներդրումների գծով, իսկ կրեդիտում՝ բաժնետոմսերի տեղաբաշխումը, հետ գնված կամ ձեռքբերված, թողարկված, բայց չտեղաբաշխված բաժնետոմսերի մարումը կամ տեղաբաշխումը, տեղաբաշխված բաժնետոմսերի դիմաց պարտքի մարումը կամ չմարված պարտքերի հաշվին կապիտալի նվազեցումը:

ԲԱԺԻՆ 52 «ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵԿԱՄՈՒՏ»

Բաժին 52-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 520 «Չբաշխված շահույթ», 521 «Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթի ճշգրտում»:

Բաժին 52-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտի հաշվառման:

Ենթաբաժին 520
«Չբաշխված շահույթ»

1-ին կարգի հաշիվ 5200
«Չբաշխված շահույթ»

52000 «Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության ընթացիկ տարվա գործունեության ֆինանսական արդյունքի (շահույթի կամ վնասի) վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար: Յուրաքանչյուր նոր ֆինանսական տարվա սկզբին այս հաշվի մնացորդը (նախորդ տարվա զուտ շահույթ/զուտ վնասը) տեղափոխվում է 52001 «Նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս» հաշվին:

52001 «Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթ/վնաս» - այս հաշիվը նախատեսված է նախորդ ֆինանսական տարիների չբաշխված շահույթի (չծածկված վնասի) վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար: Հաշվի կրեդիտում արտացոլվում է նախորդ տարվա զուտ շահույթը, նախորդ տարիների վնասների ծածկումը գլխավոր պահուստի հաշվին, հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի չբաշխված շահույթին վերագրումը, իսկ դեբետում՝ չբաշխված շահույթի օգտագործումը, նախորդ տարվա զուտ վնասը:

Ենթաբաժին 521
«Այլ համապարփակ եկամուտ»

1-ին կարգի հաշիվ 5210
«Այլ համապարփակ եկամուտ»

52100 «Շենքերի և շինությունների վերագնահատման պահուստ» - հաշիվը նախատեսված է շենքերի և շինությունների վերագնահատումից առաջացած տարբերությունների ամփոփման համար, սկզբնական արժեքը գերազանցող գումարի սահմաններում:

Հաշիվը դեբետագրվում է՝

Դտ - 52100

Կտ - 72101

Հաշիվը դեբետագրվում է՝

Դտ - 66101

Կտ - 52100

Հաշիվ 5210-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը իրականացվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվ 32100-ի դեպքում:

ԲԱԺԻՆ 53
«ԳԼԽԱՎՈՐ ՊԱՀՈՒՍ»

Բաժին 53-ում ընդգրկված հաշիվը նախատեսված է այն պահուստների համար, որոնք ստեղծվում են կազմակերպության տրամադրության տակ մնացած շահույթից՝ չնախատեսված ծախսերի փոխհատուցման նպատակով: Պահուստն օգտագործվում է համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի և կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված կարգերի:

ԲԱԺԻՆ 54
«ԿԱՊԻՏԱԼԻ ԱՅԼ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ»

Բաժին 54-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են սեփական կապիտալի այն հոդվածների հաշվառման համար, որոնց համար հատուկ հոդվածներ առանձնացված չեն:

ԿԱՐԳ 6 ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ

ԲԱԺԻՆ 60 «ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ»

Բաժին 60-ը նախատեսված է կազմակերպության կողմից իրականացված տարբեր գործառնություններից ստացված տոկոսային եկամտի հաշվառման համար:

Բաժին 60-ը ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 600 «Տոկոսային եկամուտներ քղթակցային հաշիվներից և ներդրված ավանդներից», 601 «Տոկոսային եկամուտներ տրված վարկերից և փոխառություններից», 602 «Տոկոսային եկամուտներ ռեպո համաձայնագրերից», 603 «Տոկոսային եկամուտներ արժույթային ռեպո համաձայնագրերից», 604 «Տոկոսային եկամուտներ ակրեդիտիվներից», 605 «Տոկոսային եկամուտներ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթերից», 606 «Տոկոսային եկամուտներ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից», 607 «Տոկոսային եկամուտներ մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերից», 608 «Տոկոսային եկամուտներ ֆինանսական վարձակալությունից», 609 «Այլ տոկոսային եկամուտներ»:

ԲԱԺԻՆ 61 «ՈՉ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ»

Բաժին 61-ը նախատեսված է կազմակերպության կողմից իրականացված տարբեր գործառնություններից ստացված ոչ տոկոսային եկամտի հաշվառման համար:

Բաժին 61-ը ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 610 «Բաժնեմասնակցություններից և փայամասնակցություններից ստացվող եկամուտներ», 611 «Եկամուտներ ֆակտորինգային գործառնությունների գծով», 612 «Երաշխիքների և երաշխավորությունների գծով ստացվելիք գումարներ», 613 «Եկամուտներ արժեթղթերի փաթեթի կառավարման գծով», 614 «Եկամուտներ

արժեքը թերով գործարքների գծով», 615 «Եկամուտներ խորհրդատվական ծառայությունների գծով», 616 «Եկամուտներ պահառության գործունեությունից»: Եկամուտ ճանաչելիս այս հաշիվները կրեդիտագրվում են՝ թղթակցելով ստացվելիք տոկոսների հաշիվների հետ:

ԲԱԺԻՆ 62

«ՄԻՋՆՈՐԴԱՎՃԱՐՆԵՐ»

Բաժին 62-ը նախատեսված է կազմակերպության կողմից մատուցված ծառայությունների դիմաց ստացված միջնորդավճարների հաշվառման համար:

Բաժին 62-ում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 620 «Միջնորդավճարներ պլաստիկ քարտերի սպասարկումից», 621 «Այլ միջնորդավճարներ», 622 «Եկամուտներ պետական և տեղական ինքնակառավարման բյուջեների սպասարկման և այլ ծառայությունների մատուցման գծով»: Եկամուտ ճանաչելիս այս հաշիվները կրեդիտագրվում են՝ թղթակցելով ստացվելիք տոկոսների հաշիվների հետ:

ԲԱԺԻՆ 63

«ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄ (ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄ)»

Բաժին 63-ը նախատեսված է նախորդ ժամանակաշրջաններում կրած կորուստների վերականգնման արդյունքում առաջացած եկամուտների հաշվառման համար:

Բաժին 63-ում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 630 «Կորուստների վերականգնում (փոխհատուցում)», 631 «Ապահովագրության գծով փոխհատուցում»,

ԲԱԺԻՆ 64

«ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆՆԵՐԻ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ»

Բաժին 64-ը նախատեսված է նախորդ ժամանակաշրջաններին վերաբերող գործառնությունների գծով հաշվետու ժամանակաշրջանում հայտնաբերված էական սխալների ուղղումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների արդյունքում առաջացած նախորդ տարիների եկամուտների վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար (եթե բանկը ընտրել է այնպիսի քաղաքականություն, ըստ որի՝ էական սխալների ուղղումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների արդյունքները ներառվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքներում): Նախորդ ժամանակաշրջանների ֆինանսական արդյունքների ճշգրտման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՍՄ 8 ստանդարտում:

ԲԱԺԻՆ 65

«ՆԵՐՔԱՆԿԱՅԻՆ (ՄԻՋՍԱՄՆԱՃՅՈՒՂԱՅԻՆ) ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ»

Բաժին 65-ը նախատեսված է ներբանկային գործառնությունների արդյունքում առաջացած եկամուտների և ծախսերի հաշվառման համար: Մասնաճյուղերի հաշվեկշիռները միավորելիս հաշիվը զրոյացվում է:

ԲԱԺԻՆ 66

«ԱՅԼ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ»

Բաժին 66-ը նախատեսված է կազմակերպության կողմից մատուցված ծառայությունների դիմաց ստացված միջնորդավճարների հաշվառման համար: Բաժին 66-ում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 660 «Օտարումներից ստացված օգուտներ», 661 «Վերագնահատումներից/վերաչափումներից ստացված օգուտներ», 662 «Արժեզրկման հակադարձումից ստացված օգուտներ», 663 «Այլ եկամուտներ»: Եկամուտ ճանաչելիս այս հաշիվները կրեդիտագրվում են՝ թղթակցելով ստացվելիք եկամուտների հաշիվների հետ:

ԲԱԺԻՆ 67

«ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ»

Բաժին 67-ը նախատեսված է կազմակերպության մոտ առաջացած համապարփակ եկամուտների հաշվառման համար:

Բաժին 67-ում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 670 «Վերագնահատումներից/վերաչափումներից համապարփակ եկամուտներ»: Եկամուտ ճանաչելիս այս հաշիվները կրեդիտագրվում են՝ թղթակցելով ստացվելիք եկամուտների հաշիվների հետ:

ԿԱՐԳ 7 ԾԱԽՍԵՐ

ԲԱԺԻՆ 70

«ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐ»

Բաժին 70-ը նախատեսված է կազմակերպության կողմից իրականացված տարբեր գործառնություններից կրած տոկոսային ծախսերի հաշվառման համար:

Բաժին 70-ում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 700 «Տոկոսային ծախսեր ֆինանսական կազմակերպությունների թղթակցային հաշիվների և ներգրավված ավանդների դիմաց», 701 «Տոկոսային ծախսեր ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի և փոխառությունների դիմաց», 702 «Տոկոսային ծախսեր ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանցից ներգրավված ավանդների դիմաց», 703 «Տոկոսային ծախսեր ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանցից ներգրավված փոխառությունների դիմաց», 704 «Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերի դիմաց», 705 «Տոկոսային ծախսեր արժույթային ռեպո համաձայնագրերից», 706 «Տոկոսային ծախսեր կազմակերպության կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց», 707 «Այլ տոկոսային ծախսեր»: Ծախս ճանաչելիս այս հաշիվները դեբետագրվում են՝ թղթակցելով հաշվեգրված տոկոսների հաշիվների հետ:

ԲԱԺԻՆ 71

«ՈՉ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐ»

Բաժին 71-ը նախատեսված է կազմակերպության մատուցված ծառայությունների դիմաց տրված միջնորդավճարների և մմանատիպ այլ ծախսերի, ինչպես նաև ապահովագրության գծով փոխհատուցումների հաշվառման համար:

Բաժին 71-ում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 710 «Միջնորդավճարներ, տույժեր ու տուգանքներ և այլ գործառնական ծախսեր», 711 «Վարչական ծախսեր», 712 «Ապահովագրության գծով փոխհատուցում», 713 «Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի

գծով ծախսեր»: Ծախս ճանաչելիս այս հաշիվները դեբետագրվում են՝ թղթակցելով հաշվեգրված տոկոսների հաշիվների հետ:

ԲԱԺԻՆ 72

«ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐ»

Բաժին 72-ը նախատեսված է կազմակերպության կողմից իրականացված տարբեր գործառնություններից կրած կորուստների հաշվառման համար:

Բաժին 72-ում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 720 «Օտարումներից առաջացած կորուստներ», 721 «Վերագնահատումներից/վերաչափումներից առաջացած կորուստներ», 722 «Արժեզրկումից առաջացած կորուստներ»: Ծախս ճանաչելիս այս հաշիվները դեբետագրվում են՝ թղթակցելով հաշվեգրված ծախսերի հաշիվների հետ:

ԲԱԺԻՆ 73

«ՀԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐ ՊԱՀՈՒՍՏՆԵՐԻՆ»

Բաժին 73-ը նախատեսված է վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի ընդհանուր ու հատուկ պահուստներին, բանկային երաշխիքների և այլ պարտավորությունների պահուստներին, ինվեստիցիոն արժեթղթերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստին կատարվող հատկացումների, ինչպես նաև չաշխատող ակտիվների՝ նախորդ ժամանակաշրջանում հաշվեգրված տոկոսների գծով կատարված ծախսերի գումարների հաշվառման համար:

ԲԱԺԻՆ 74

«ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍ (ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄ)»

Բաժին 74-ը նախատեսված է շահութահարկի գծով ընթացիկ և հետաձգված ծախսերի (փոխհատուցումները) հաշվառման համար: Շահութահարկի հաշվառումը նկարագրված է ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկ» ստանդարտում:

ԲԱԺԻՆ 75

«ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆՆԵՐԻ ԾԱԽՍԵՐ»

Բաժին 75-ը նախատեսված է նախորդ ժամանակաշրջաններին վերաբերող գործառնությունների գծով հաշվետու ժամանակաշրջանում հայտնաբերված էական սխալների ուղղումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների արդյունքում առաջացած նախորդ տարիների ծախսերի վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար (եթե բանկը ընտրել է այնպիսի քաղաքականություն, ըստ որի՝ էական սխալների ուղղումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների արդյունքները ներառվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքներում): Նախորդ ժամանակաշրջանների ֆինանսական արդյունքների ճշգրտման մոտեցումները նկարագրված են ՀՀՄՍ 8-ում:

ԲԱԺԻՆ 76

«ՆԵՐՔԱՆԿԱՅԻՆ (ՄԻՋՔԱՆԿԱՅԻՆ) ԾԱԽՍԵՐ»

Բաժին 76-ը նախատեսված է ներբանկային գործառնությունների արդյունքում առաջացած ծախսերը: Մասնաճյուղերի հաշվեկշիռները միավորելիս հաշիվը զրոյացվում է:

ԲԱԺԻՆ 77
«ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐ»

Բաժին 77-ը նախատեսված է կազմակերպության մոտ առաջացած համապարփակ կորուստների հաշվառման համար:

Բաժին 77-ում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 770 «Վերագնահատումներից/վերաչափումներից համապարփակ կորուստներ»:

ԲԱԺԻՆ 78
«ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ/ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐ»

Բաժին 78-ը նախատեսված է կազմակերպության մոտ այլ գործառնություններից առաջացած ծախսերի/կորուստների հաշվառման համար:

Բաժին 78-ում ներառված է հետևյալ ենթաբաժինը՝ 780 «Այլ ծախսեր/կորուստներ»:

ԿԱՐԳ 8 ՀԵՏՀԱՇՎԵԿՈՒԱՅԻՆ ՀԱՇԻՎՆԵՐ

ԲԱԺԻՆ 80
«ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎՃԱՐՄԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ԵՎ ԱԾԱՆՑՅԱԼ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԳԾՈՎ»

Բաժին 80-ում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 800 «Վարկային գծեր, քարտեր և օվերդրաֆտներ», 801 «Ակրեդիտիվներ և վճարման փաստաթղթեր», 802 «Ածանցյալ գործիքներ»:

Ենթաբաժին 800
«Վարկային գծեր, քարտեր և օվերդրաֆտներ»

Ենթաբաժին 800-ը նախատեսված է վարկային գծերի, քարտերի և օվերդրաֆտների առավելագույն սահմանաչափերի և չօգտագործված մասերի հաշվառման համար: Այս գործիքներից յուրաքանչյուրի գծով միջոցների օգտագործման դեպքում նվազեցվում են չօգտագործված մասերի հաշվառման հաշիվները:

Ենթաբաժին 801
«Ակրեդիտիվներ և վճարման փաստաթղթեր»

Ենթաբաժին 801-ը նախատեսված է ակրեդիտիվների, վճարային հանձնարարականների և այլ վճարային փաստաթղթերի գծով պայմանական պարտավորությունների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 802 **«Ածանցյալ գործիքներ»**

Ենթաբաժին 802-ը նախատեսված է արժույթային, արժեթղթերի և այլ ածանցյալ գործիքների պայմանագրային արժեքի հաշվառման համար: Արժույթային ածանցյալների դեպքում արտարժույթային միջոցների գրանցումը կատարվում է գործարքի կնքման օրը ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած հաշվարկային փոխարժեքով:

ԲԱԺԻՆ 81 **«ԳՐԱՎ, ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐ ԵՎ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»**

Բաժին 81-ը նախատեսված է տրամադրված և ստացված գրավի, ինչպես նաև երաշխիքների և երաշխավորությունների հետհաշվեկշռային հաշվառման համար:

Բաժին 81-ում ներառված են հետևյալ ենթաբաժինները՝ 810 «Գրավ», 811 «Երաշխիքներ և երաշխավորություններ»:

Ենթաբաժին 810 **«Գրավ»**

Ենթաբաժին 810-ում հաշվառվում են ինչպես վարկերի և այլ փոխառվածությունների դիմաց ստացված, այնպես էլ կազմակերպության կողմից այլ անձանց տրամադրված միջոցները: Ստացված գրավի դեպքում, գրավի առարկաներն ենթաբաժնի հաշիվներից դուրս են գրվում գրավատուին գրավի հետ վերադարձման կամ գրավի իրացման ժամանակ: Տրամադրված գրավի դեպքում՝ գրավի հետ վերադարձման կամ նրա նկատմամբ սեփականության իրավունքի կորստի ժամանակ:

Ենթաբաժին 811 **«Երաշխիքներ և երաշխավորություններ»**

Ենթաբաժին 811-ում հաշվառվում են վարկերի և այլ փոխառվածությունների դիմաց ստացված երաշխիքները և երաշխավորությունները, ինչպես նաև այլ անձանց տրված երաշխիքները և երաշխավորությունները: Ստացված երաշխիքների և երաշխավորությունների հաշվառվող գումարները դուրս են գրվում երաշխավորությամբ տրված վարկերի և այլ փոխառվածությունների մարման կամ դրանց դիմաց վճարում ստանալիս: Տրամադրված երաշխիքների և երաշխավորությունների դեպքում՝ ժամկետի մարման կամ երաշխավորության դիմաց վճարում կատարելու օրը:

ԲԱԺԻՆ 82 **«ՌԵՊՈ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԵՐՈՎ ՉԵՌՔ ԲԵՐՎԱԾ ԵՎ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՄԲ ՍՏԱՅՎԱԾ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ»**

Բաժին 82-ը ներառում է հետևյալ ենթաբաժինները՝ 820 «Ֆինանսական կազմակերպություններից ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթեր», 821 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանցից ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթեր», 822 «Ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառությամբ ստացված արժեթղթեր», 821 «Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող անձանցից փոխառությամբ ստացված արժեթղթեր»:

Սույն բաժնի հաշիվներում ռեպո համաձայնագրերի շրջանակներում ձեռք բերված արժեթղթերը հաշվառվում են այնքան ժամանակ, քանի դեռ դրանք չեն վերավաճառվել:

կազմակերպության կողմից երրորդ անձին կամ մինչև ռեպր համաձայնագրի ժամկետի ավարտը: Հաշվառումն իրականացվում է ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն:

ԲԱԺԻՆ 83

«ԱՐԺԵՐՔԵՐԻ ՓԱՔԵՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՀԱՄԱՉԱՅՆ ՀԻՄՆԱԴՐԻ (ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ) ԱԿՏԻՎՆԵՐԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՄՈՏ»

Բաժին 83-ը բաղկացած է հետևյալ ենթաբաժիններից՝ 830 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրի համաձայն կառավարվող ակտիվներ», 831 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո առաջացած դեբիտորական պարտքեր և տրամադրված փոխառություններ», 832 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 833 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված արժութային ռեպո համաձայնագրեր», 834 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր», 835 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված արժութային ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժույթ», 836 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթեր», 837 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ածանցյալ գործիքներ»:

Այն բոլոր դեպքերում, երբ կազմակերպության կողմից ներդրումային ծառայության համար ստացվելիք եկամտի չափը որոշվում է կախված հաճախորդի ակտիվների արժեքից, կազմակերպությունը պետք է վերագնահատի հաճախորդի ակտիվներն առնվազն ներդրումային ծառայության դիմաց եկամուտը հաշվեգրելու օրը:

Արժեթղթերի վերաչափումը պետք է կատարվի համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի, արտարժույթի վերագնահատումը համաձայն ՀՀՄՍ 21-ի՝ հիմք ընդունելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված փոխարժեքը: Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրի ներքո ստացված ակտիվները պետք է արտացոլվեն ընթացիկ (վերականգնման) արժեքով, այսինքն դրամական միջոցների այն գումարի չափով, որը կվճարվեր, եթե ներկա պահին միևնույն կամ համանման ակտիվ ձեռք բերվեր, իսկ ծառայության մատուցման ընթացքում ձեռքբերված ակտիվները պետք է արտացոլվեն սկզբնական (փաստացի) արժեքով, այսինքն՝ ձեռքբերման պահի դրությամբ դրանց ձեռքբերման համար վճարված կամ վճարվելիք դրամական միջոցների գումարով, այլ ձևով հատուցելու դեպքում հատուցման իրական արժեքի չափով:

Արտարժույթով արտահայտված ակտիվները վերագնահատվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ֆինանսական շուկայում ձևավորված փոխարժեքով՝ համաձայն ՀՀՄՍ 21-ի:

ԵՆԹԱԲԱԺԻՆ 830

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրի համաձայն կառավարվող ակտիվներ»

Ենթաբաժին 830-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են բանկի կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրերի համաձայն իրենց հաճախորդներից կառավարման նպատակով վերցված ակտիվների հաշվառման համար:

Սույն հրահանգի իմաստով «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարումը»՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետով սահմանված ծառայություններ են:

1-ին կարգի հաշիվ 8300

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրի համաձայն կառավարվող արժեթղթեր»

1-ին կարգի հաշիվ 8300-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում է արժեթղթերի կառավարման պայմանագրի համաձայն հիմնադրից ստացված արժեթղթերը, նրանց վերաչափումից արժեքի աճը, իսկ կրեդիտում՝ հետ վերադարձված, վաճառված միջոցները, վերաչափումից արժեքի նվազումը:

83000 «Կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթեր» - հաշիվը նախատեսված է բանկի կողմից արժեթղթերի կառավարման պայմանագրի համաձայն կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի առկայության ու շարժի վերաբերյալ տեղեկատվության ընդհանրացման համար:

Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրի համաձայն հիմնադրից ստացված արժեթղթերն արտացոլելիս ձևակերպվում է.

Դ-տ - 83000
Կտ - 85000:

Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրի համաձայն կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթեր ձեռք բերելիս.

Դ-տ - 83000
Կտ - 85100:

Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրի համաձայն կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերը վերաչափելիս (դրական վերաչափման դեպքում)

Դ-տ - 83000
Կտ - 86222:

Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրի համաձայն կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերը վաճառելիս, եթե վաճառքի գինը բարձր է արժեթղթի հաշվեկշռային արժեքից.

Դ-տ - 83100
Կտ - 83000
Կտ - 86200,

եթե վաճառքի գինը ցածր է արժեթղթի հաշվեկշռային արժեքից, ապա ձևակերպվում է.

Դ-տ - 83100
Դ-տ - 87000
Կտ - 83000

83001 «Կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության հաճախորդի նկատմամբ այլ անձանց պարտավորությունները հաշվեգրված տոկոսների գծով:

Տոկոսներ հաշվեգրելիս ձևակերպվում է.

Դ-տ - 83001
Կտ - 86000:

1-ին կարգի հաշիվ 8300-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ հաշիվներ 83000-ի և 83001-ի դեպքում:

1-ին կարգի հաշիվ 8301

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրի համաձայն կառավարվող այլ ակտիվներ»

1-ին կարգի հաշիվ 8301-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դերետում արտացոլվում է արժեթղթերի կառավարման պայմանագրի համաձայն հիմնադրից ստացված դրամական միջոցները և այլ ակտիվներ:

Ենթաբաժին 831

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո առաջացած դեբիտորական պարտքեր և տրամադրված փոխառություններ»

Ենթաբաժին 831-ը նախատեսված է կազմակերպության կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարում իրականացնելիս կազմակերպության հաճախորդի նկատմամբ այլ անձանց (նրանց, ում մոտ տեղաբաշխվել են հաճախորդի ակտիվները) դեբիտորական պարտքերի հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 8310

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո առաջացած դեբիտորական պարտքեր արժեթղթերի վաճառքների գծով»

1-ին կարգի հաշիվ 8310-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում է արժեթղթերի կառավարման պայմանագրի ներքո արժեթղթերի վաճառքներից առաջացած դեբիտորական պարտքերը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց մարումը:

83100 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո առաջացած դեբիտորական պարտքեր ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի վաճառքների գծով» - հաշիվը նախատեսված է հիմնադրին պատկանող ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի վաճառքի գծով ստացվելիք գումարների հաշվառման համար: Վաճառված արժեթղթերի գծով դեբիտորական պարտքերի արտացոլման համար:

Դ-տ - 83100

Կտ - 86200:

Ենթաբաժնի մյուս հաշիվների հաշվառումը տարվում է մույն սկզբունքով, ինչ որ 83100 հաշվի դեպքում:

1-ին կարգի հաշիվ 8311

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո տրամադրված փոխառություններ»

1-ին կարգի հաշիվ 8311-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում է արժեթղթերի կառավարման պայմանագրի ներքո տրամադրված փոխառությունները, իսկ կրեդիտում՝ դրանց մարումը:

83110 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո տրամադրված ցպահանջ փոխառություններ» - հաշիվը նախատեսված է հիմնադրի միջոցներից այլ անձանց տրամադրված փոխառությունների հաշվառման համար:

Փոխառություններ տրամադրելիս ձևակերպվում է.

Դ-տ - 83110

Կտ - 86010:

83111 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո տրամադրված ցպահանջ փոխառությունների գծով հաշվեգրված ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է հիմնադրի միջոցներից այլ անձանց տրամադրված փոխառությունների դիմաց հաշվեգրված տոկոսների հաշվառման համար:

Տոկոսները հաշվեգրելիս ձևակերպվում է.

Դ-տ - 83110

Կտ - 85000:

Ենթաբաժին 832

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրեր»

Ենթաբաժին 832-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից հիմնադրի (հաճախորդի) միջոցներով այլ անձանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի հաշվառման համար:

83200 «Ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ» - հաշիվը նախատեսված է բանկերի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի հաշվառման համար:

Գնորդ ներդրումային ծառայություն մատուցող ընկերությունը արժեքները ստանալուց հետո այդ արժեքների գնման գնով կատարում է հետևյալ ձևակերպումները.

- 1) Դ-տ - 83200
Կտ - 85000 և միևնույն ժամանակ
- 2) Դ-տ - 836 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ - 853 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:

Ռեպո համաձայնագրի գործողության ժամկետը լրանալիս կատարվում է հետևյալ ձևակերպումները.

- 1) Դ-տ - 85000 և միևնույն ժամանակ
Կտ - 83200
- 2) Դ-տ - 853 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ
Կտ - 836 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:

83201 «Բանկերի հետ ռեպո համաձայնագրերի գծով ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է արժեքների փաթեթի կառավարման ներքո բանկերի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերից ստացվելիք տոկոսների հաշվեգրման համար:

Գնորդ ներդրումային ծառայություններ մատուցող ընկերությունը մինչև ռեպո համաձայնագրի գործողության ավարտը յուրաքանչյուր օր կատարում է տոկոսների հաշվեգրում.

- Դ-տ - 83201
Կտ - 86022

Ենթաբաժին 832-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 83200 և 83201 հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 833

«Արժեքների փաթեթի կառավարման ներքո կնքված արժութային ռեպո համաձայնագրեր»

Ենթաբաժին 833-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից հիմնադրի (հաճախորդի) միջոցներով այլ անձանց հետ կնքված արժութային ռեպո համաձայնագրերի և դրա գծով ստացվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 8330

«Արժեքների փաթեթի կառավարման ներքո կնքված արժութային ռեպո համաձայնագրեր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ»

1-ին կարգի հաշիվ 8330-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում է արժեքների կառավարման պայմանագրի ներքո ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կնքված արժութային ռեպո համաձայնագրերը, իսկ կրեդիտում՝ դրանց դուրսգրումը:

83300 «Արժութային ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից հիմնադրի (հաճախորդի) միջոցներով այլ անձանց հետ կնքված արժութային ռեպո համաձայնագրերի հաշվառման համար:

ՀՀ դրամի տրամադրումը արտացոլելու համար՝

- Դ-տ - 83300
Կտ - 85000

83301 «Բանկերի հետ արժութային ռեպո համաձայնագրերից ստացվելիք տոկոսներ» - հաշիվը նախատեսված է կազմակերպության կողմից հիմնադրի (հաճախորդի) միջոցներով այլ անձանց հետ կնքված արժութային ռեպո համաձայնագրերի գծով ստացվելիք տոկոսների հաշվառման համար:

- Դ-տ - 83301
Կտ - 86023

ՀՀ դրամի ետ ստացումն արտացոլելու համար՝

Դտ - 85000

Կտ - 83301

Ենթաբաժին 833-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 83300 և 83301 հաշիվների դեպքում:

Ենթաբաժին 834

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր»

Ենթաբաժին 834-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից հիմնադրի (հաճախորդի) միջոցներով այլ անձանց հետ արժեթղթերի կառավարման պայմանագրի ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթերի հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 8340

«Ֆինանսական կազմակերպություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր»

1-ին կարգի հաշիվ 8340-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դերեառում արտացոլվում է արժեթղթերի կառավարման պայմանագրի ներքո ֆինանսական կազմակերպություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր, իսկ կրեդիտում՝ դրանց դուրսգրումը:

83400 «ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթեր» - հաշիվը նախատեսված է ներդրումային ծառայություն մատուցող ընկերության կողմից արժեթղթերի կառավարման պայմանագրի ներքո ֆինանսական կազմակերպություններին ռեպո համաձայնագրերով վաճառված ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթերի հաշվառման համար:

Ռեպո համաձայնագրի հիման վրա արժեթուղթ վաճառող ներդրումային ծառայություն մատուցող ընկերությունը համաձայնագրի կնքման օրը ձևակերպում է.

1) Դտ - 83100

Կտ - 85200

2) Դտ - 83400

Կտ - 83000:

Տոկոսներ հաշվեգրելիս արժեթուղթ վաճառող ներդրումային ծառայություն մատուցող ընկերությունը ձևակերպում է.

Դտ - 87000

Կտ - 85201:

Ռեպո համաձայնագրի գործողության ժամկետի ավարտին արժեթուղթ վաճառող ներդրումային ընկերությունն արժեթղթերը հետգնելիս ձևակերպում է.

1) Դտ - 83000

Կտ - 83400

2) Դտ - 85200

Կտ - Դրամական միջոցներ:

Ենթաբաժին 834-ում ընդգրկված մնացած հաշիվների հաշվառումը տարվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ 83400 հաշվի դեպքում:

Ենթաբաժին 835

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված արժութային ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժույթ»

Ենթաբաժին 835-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են արժույթային ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արտարժույթի հաշվառման համար:

Արտարժույթի տրամադրումը և դրա հետգնման իրավունքը արտացոլելու համար՝

Դ-տ - 835 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ

Կտ - Դրամական միջոցներ:

Արտարժույթի ստացումն արտացոլելու համար՝

Դ-տ - Դրամական միջոցներ

Կտ - 835 ենթաբաժնի համապատասխան հաշիվ:

Ենթաբաժին 836

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթեր»

Ենթաբաժին 836-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից հիմնադրի (հաճախորդի) միջոցներով այլ անձանց հետ արժեթղթերի կառավարման պայմանագրի ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերի հաշվառման համար:

1-ին կարգի հաշիվ 8360

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերով ֆինանսական կազմակերպություններից ձեռք բերված արժեթղթեր»

1-ին կարգի հաշիվ 8360-ում ընդգրկված 2-րդ կարգի հաշիվներն ակտիվային են՝ դեբետում արտացոլվում է արժեթղթերի կառավարման պայմանագրի ներքո ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթեր, իսկ կրեդիտում՝ դրանց դուրսգրումը:

83600 «ՀՀ ԿԲ կողմից քողարկված արժեթղթեր» - հաշիվը նախատեսված է ռեպո համաձայնագրով ֆինանսական կազմակերպություններից ձեռք բերված ՀՀ ԿԲ կողմից քողարկված արժեթղթերի հաշվառման համար:

Գնորդ ներդրումային ծառայություն մատուցող ընկերությունը արժեթղթերը ստանալուց հետո այդ արժեթղթերի գնման գնով կատարում է հետևյալ ձևակերպումները.

1) Դ-տ - 83600

Կտ - 85300

2) Դ-տ - 83200

Կտ - Դրամական միջոցներ

Ենթաբաժին 837

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ածանցյալ գործիքներ»

Ենթաբաժին 837-ը նախատեսված է արժույթային, արժեթղթերի և այլ ածանցյալ գործիքների պայմանագրային արժեքի հաշվառման համար: Արժույթային ածանցյալների դեպքում արտարժույթային միջոցների գրանցումը կատարվում է գործարքի կնքման օրը Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի սահմանած հաշվարկային փոխարժեքով:

ԲԱԺԻՆ 84

«ԲՐՈՔԵՐԱՅԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ԱՌԱՋԱՑԱԾ ԱԿՏԻՎՆԵՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՄՈՏ»

Բաժին 84-ը բաղկացած է հետևյալ ենթաբաժիններից՝ 840 «Բրոքերային գործունեությամբ ստացված/ձեռք բերված ակտիվներ», 841 «Բրոքերային գործունեությամբ առաջացած դեբիտորական պարտքեր և տրամադրված փոխատվություններ, 842 «Բրոքերային

ծառայությունների մատուցման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 843 «Բրոքերային ծառայությունների մատուցման ներքո կնքված արժույթային ռեպո համաձայնագրեր», 844 «Բրոքերային ծառայությունների մատուցման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր», 845 «Բրոքերային ծառայությունների մատուցման ներքո կնքված արժույթային ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժույթ», 846 «Բրոքերային ծառայությունների մատուցման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթեր», 847 «Բրոքերային ծառայությունների մատուցման ներքո կնքված ածանցյալ գործիքներ» ենթաբաժիններից:

Սույն հրահանգի իմաստով բրոքերային գործունեությունը «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերով սահմանված ծառայություններ են: Այս բաժնի հաշիվների հաշվառման սկզբունքները նույն են, ինչ-որ բաժին 83-ում ընդգրկված համապատասխան հաշիվներին:

ԲԱԺԻՆ 85

«ԲԱՆԿԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԻՄՆԱԴՐԻ (ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ) ՆԿԱՏԱՄԱՐ»

Բաժին 85-ը բաղկացած է 850 «Պարտավորություններ հիմնադիրների (հաճախորդների) նկատմամբ», 851 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո առաջացած կրեդիտորական պարտքեր և ստացված փոխառություններ», 852 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 853 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերի և արժույթային ռեպո համաձայնագրերի գծով պարտավորություններ», 854 «Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ածանցյալ գործիքներ», 855 «Բրոքերային գործունեության ներքո առաջացած կրեդիտորական պարտքեր և ստացված փոխառություններ», 856 «Բրոքերային գործունեության ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրեր», 857 «Բրոքերային գործունեության ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերի և արժույթային ռեպո համաձայնագրերի գծով պարտավորություններ», 858 «Բրոքերային գործունեության ներքո կնքված ածանցյալ գործիքներ» ենթաբաժիններից:

Ենթաբաժին 850

«Պարտավորությունները հիմնադիրների (հաճախորդների) նկատմամբ»

Ենթաբաժին 850-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են հիմնադիրների (հաճախորդների) նկատմամբ արժեթղթերի փաթեթի կառավարման և բրոքերային ծառայությունների մատուցման ներքո առաջացած պարտավորությունների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 851

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո առաջացած կրեդիտորական պարտքեր և ստացված փոխառություններ»

Ենթաբաժին 851-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրի համաձայն ներգրավված փոխառությունների, վաճառված արժեթղթերի դիմաց ստացվելիք կրեդիտորական պարտքերի, ներգրավված փոխառությունների դիմաց վճարվելիք տոկոսների հաշվառման համար: Բաժնի հաշիվները կրեդիտագրվում են ներգրավված փոխառությունների և կրեդիտորական պարտքերի ավելացման դեպքում, դեբետագրվում են փոխառությունների ամբողջությամբ կամ մասնակի մարումների, կրեդիտորական պարտքերի և տոկոսների վճարման դեպքում:

Ենթաբաժին 852

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրեր»

Ենթաբաժին 852-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրերի ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերի համաձայն գնված արժեթղթերի վերադարձման պարտավորությունը հաշվառելու համար:

Ենթաբաժին 853

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերի և արժույթային ռեպո համաձայնագրերի գծով պարտավորություններ»

Ենթաբաժին 853-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրերի ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերի և արժույթային ռեպո համաձայնագրերի գծով պարտավորություններ վերադարձման պարտավորությունը հաշվառելու համար:

Ենթաբաժին 854

«Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կնքված ածանցյալ գործիքներ»

Ենթաբաժին 854-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրերի ներքո կնքված ածանցյալ գործիքների հաշվառելու համար:

Ենթաբաժին 855

«Բրոքերային գործունեության ներքո առաջացած կրեդիտորական պարտքեր և ստացված փոխառություններ»

Ենթաբաժին 855-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են բրոքերային գործունեության ներքո ներգրավված փոխառությունների, վաճառված արժեթղթերի դիմաց ստացվելիք կրեդիտորական պարտքերի, ներգրավված փոխառությունների դիմաց վճարվելիք տոկոսների հաշվառման համար: Բաժնի հաշիվները կրեդիտագրվում են ներգրավված փոխառությունների և կրեդիտորական պարտքերի ավելացման դեպքում, դեբետագրվում են փոխառությունների ամբողջությամբ կամ մասնակի մարումների, կրեդիտորական պարտքերի և տոկոսների վճարման դեպքում:

Ենթաբաժին 856

«Բրոքերային գործունեության ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրեր»

Ենթաբաժին 856-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից բրոքերային գործունեության ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերի համաձայն գնված արժեթղթերի վերադարձման պարտավորությունը հաշվառելու համար:

Ենթաբաժին 857

«Բրոքերային գործունեության ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերի և արժույթային ռեպո համաձայնագրերի գծով պարտավորություններ»

Ենթաբաժին 857-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից բրոքերային գործունեության ներքո կնքված ռեպո համաձայնագրերի և արժույթային ռեպո համաձայնագրերի գծով պարտավորություններ վերադարձման պարտավորությունը հաշվառելու համար:

Ենթաբաժին 858

«Բրոքերային գործունեության ներքո կնքված ածանցյալ գործիքներ»

Ենթաբաժին 858-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից Բրոքերային գործունեության ներքո կնքված ածանցյալ գործիքների հաշվառելու համար:

ԲԱԺԻՆ 86 «ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ»

Բաժին 86-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից հիմնադրի (հաճախորդի) ֆինանսական ակտիվներով գործառնությունների արդյունքում հիմնադրի եկամուտները հաշվառելու համար: Այս բաժնի հաշիվները փակվում են թղթակցելով 88 «Հիմնադրի (հաճախորդի) ֆինանսական արդյունք» բաժնի համապատասխան հաշիվների հետ (ըստ գործունեության տեսակի՝ արժեթղթեր փաթեթի կառավարումից կամ բրոքերային գործունեությունից):

ԲԱԺԻՆ 87 «ԾԱԽՍԵ (ՎՆԱՄՆԵՐ)»

Բաժին 87-ում ընդգրկված հաշիվները նախատեսված են կազմակերպության կողմից հիմնադրի (հաճախորդի) ֆինանսական ակտիվներով գործառնությունների արդյունքում հիմնադրի ծախսերը(վնասներ) հաշվառելու համար: Այս բաժնի հաշիվները փակվում են թղթակցելով 88 «Հիմնադրի (հաճախորդի) ֆինանսական արդյունք» բաժնի համապատասխան հաշիվների հետ (ըստ գործունեության տեսակի՝ արժեթղթեր փաթեթի կառավարումից կամ բրոքերային գործունեությունից):

ԲԱԺԻՆ 88 «ՀԻՄՆԱԴՐԻ (ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ) ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ»

Բաժին 87-ում ամփոփվում են հիմնադրի (հաճախորդի) ֆինանսական ակտիվներով գործառնությունների արդյունքները: Այս հաշիվը նախատեսված է հիմնադրի կողմից բանկի բրոքերային գործունեության և/կամ արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրերի համաձայն տրված ակտիվների գծով ստացված ֆինանսական արդյունքների ամփոփման համար:

ԲԱԺԻՆ 89 «ԱՅԼ ՀԵՏՀԱՇՎԵԿՇՈՒՅԻՆ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ»

Ենթաբաժին 890 «Դուրսգրումներ»

Այս բաժնում հաշվառում են հաշվեկշռից դուրս գրված վարկերը, դեբիտորական պարտքերն ու այլ ակտիվները: Դուրս գրված գումարները կամ դրանց մի մասը այս բաժնից նվազեցվում են ակտիվների վերադարձման դեպքում: Չվերադարձված ակտիվներն այս բաժնից դուրս են գրվում գրանցման պահից հինգ տարի անց:

Ենթաբաժին 891 «Գործառնական վարձակալությամբ օգտագործվող»

Ենթաբաժին 891-ը նախատեսված է բանկի կողմից գործառնական վարձակալությամբ ստացված ակտիվները:

Ենթաբաժին 892 «Ֆինանսական վարձակալությամբ տրամադրված ակտիվներ»

Ենթաբաժին 892-ը նախատեսված է բանկի կողմից գործառնական վարձակալությամբ օգտագործվող և ֆինանսական վարձակալությամբ տրամադրված ակտիվների հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 893 «Ֆակտորինգ»

Ենթաբաժին 893-ը նախատեսված է բանկի կողմից այլ անձանց ֆակտորինգային պայմանագրերի փաթեթների առավելագույն սահմանաչափերի, ինչպես նաև դրանց չօգտագործված մասերի հաշվառման համար:

Ենթաբաժին 894 «Արժեքների պահպանում»

Ենթաբաժին 894-ը նախատեսված է ի պահ ընդունված ի պահ տրված ակտիվների հաշվառման համար: Այն դեպքում, երբ բանկին հայտնի չէ ի պահ ընդունված արժեքների արժեքը, դրանք գրանցվում են 1 դրամ պայմանական արժեքով:

Ենթաբաժին 895 «Տեղաբաշխման ենթակա արժեթղթեր»

Ենթաբաժին 895-ը նախատեսված է հաճախորդի միջոցներով կնքված ածանցյալ գործիքներն ու նրա կողմից թողարկված և տեղաբաշխման ենթակա արժեթղթերի հաշվառման համար: